ΕΤΟΣ Γ'. — ΑΡΙΘ. 257 Τιμᾶται λεπτὰ 10. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1882

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ. Ἐν Ἀθήναις φρ. 15.—Ἐν δὲ ταῖς Ἐπαρχ. φρ. 16.—Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 25.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.

Τρίτη καὶ Τετάρτη.

Γνωρίζετε τί γίνεται κατὰ τὴν τόσον γλυκύλέδικη λιτανείαν τῶν Ἐπιταφίων τὴν Μ. Παρασκευήν. Ἐκεῖ ποῦ περιπατεῖτε, πολλάκις περιζωννύμενοι κατὰ γράμμα ὑπὸ γυναικείας σαρκὸς, μία τρακατροῦκα ἐκρηγνυμένη πρὸ ποδῶν σας κάμνει ν' ἀναπηδᾶτε ὡς αἴγαγροι διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως· τοιαύτη *τρακατροῦκα* ἐν τῇ Βουλῇ εἶναι ὁ προσφιλής μας Λιάππας, ὅστις ἐνῷ βασιλεύει γαλήνη, βγάζει αὐτὸς τὴν ὡς βρεμένη γάτα φωνήν του, ἀναγκάζων ὅλους τοὺς βουλευτὰς νὰ τρέπωνται πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ πτωχὸς Βαλτινὸς κάμνει τὸν σταυρόν του διὰ τὰ αἰφνίδια αὐτὰ τρομάγματα τοῦ κυρίου *Ὀυρκίζουμαι ἐν καθαρᾷ κι' ἀμώμου συνειδήσει.*

—

Μετὰ τὸν Λάππαν βουλευτὴς διακόπτων εἶναι καὶ ὁ Κοτταροστουρνάρας Καὶ αὐτοῦ ἡ φωνὴ ἐπίσης ὑγρὰ, κατασαλιωμένη, κάμνει τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν εἰς τὰς ἀκοάς σου ὡς βρεμμένο πανὶ ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος σου. Ὀλιγόλεπτος μονομαχία εἶχε συμπλακῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Φωτήλα περὶ προγόνων καὶ οἰκογενειῶν —Ἡμεῖς εἰς τὰ ἐρείπια ἐτάφημεν. — Κατεσκοτώθημεν ὅλοι εἰς τοὺς ἀγῶνας κτλ. Ὅταν ἀκούωμεν ὑπὸ ζωντανῶν ἀνθρώπων αὐτὰ τὰ ἐτάφημεν, αὐτὰ τὰ κατεσκοτώθημεν, ἐνθυμούμεθα μερικὰ μελοδράματα ὅπου ὡς εἰς τὸν *Μωϊσὴν* ἐνῷ τραγουδεῖται ἐν ἠχηρότατον *κοναρτέτο*, ἀκούεις συγχρόνως τὸ: mi manca la voce (μοῦ κόβετ' ἡ φωνὴ) ἢ ὅπως εἰς τοὺς *Οὐγκενώτους* ἐνῷ ἀκούεις τὸ: *Ἀποσυρθῶμεν ἀθορύβως*, τότε ἀκριβῶς γίνεται τὸ μεγάλο κακὸ τοῦ χοροῦ τῆς ὀρχήστρας καὶ τῶν ἀοιδῶν, ὅλων ὁμοῦ θορυβωδέστατα ᾀδόντων, ψαλλόντων, παιανιζόντων.

—

Τοῦ Στεφανίδου μνημονεύοντος συχνὰ πυκνὰ ἐν ταῖς ἀγορεύσεσιν αὐτοῦ ὁμιρικῶν στίχων, ἐρωτᾷ εἰς τῶν ἀκροατῶν :

— Τί πάσχει περισσότερον : Ὁμηρομανίαν ἢ *μηρομανίαν* ;

—

Ἀφοῦ ὁ βοηφόρος ἀνὴρ Στεφανίδης, ὡμίλησεν ὀλίγα ἀλλὰ πολυσήμαντα καὶ ἀπὸ καρδίας ἐναντίον τῆς ἐνασκηθείσης δωροδοκίας ἐν τῇ ἐκλογῇ Αἰγίνης, καταβαίνει τοῦ βήματος καὶ λέγει καὶ κάτωθεν τοῦ βήματος μερικὰ ἀκόμα τὰ ὁποῖα ἐπιστέφει διὰ τοῦ :

— Ἐγὼ ἦλθα σὰν περιστερά.

Εἰς βλάμης ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου :

— Μωρ' αὐτὸς τὰ λέει ἀπὸ πάνου, *μὰ τὸ λέει κι' ἀπὸ κάτου.*

—

Εἴπομεν τὸν Ξενουδάκην ῥήτορα τοῦ *λοιπόν*, τὸν Ζυγομαλᾶν ῥήτορα τοῦ *ὅτι*, ἔχομεν τώρα καὶ τὸν Φωτήλαν ῥήτορα τοῦ *ἴσως ἴσως*.

—

Εἰς τὸν τελευταῖον ἀνήκει καὶ ἡ ἑξῆς φαεινὴ ἰδέα:

— Ἐρωτῶ τοὺς νομομαθεῖς βουλευτὰς καὶ πάντας τοὺς βουλευτάς.

—

Ὁ κ. Μωραϊτίδης ὁ διευθυντὴς τοῦ Πυριτιδοποιείου ἀγορεύει σιγὰ, κομψὰ, ὀλίγον ὁμογενικὰ, πλειότερον δειλὰ καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶναι πεταμένος ἔξω. Ὁ κ. Β. ἐκ τοῦ θεωρείου τῶν δημοσιογράφων :

— Περὶ αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀνεκάλυψε τὴν πυρίτιδα.

—

Ἦτο ἕνα εἶδος ἐξώσεως τοῦ Ὄθωνος ἡ ἔξωσις τοῦ κ. Μωραϊτίνη. Ὅταν δι' ἀναστάσεως ἐζητήθη ἡ ἀκύρω-

σίς ἢ ἡ ἐπικύρωσις τῆς ἐκλογῆς, ἡ ἀριστερὰ ἐσηκώθη ἀπειλητική, ὁ λαὸς ἐκλησιάζομενος, ἐνῷ οἱ ὑπουργικοὶ ἔμειναν εἰς τὴν θέσιν των συνεσταλμένοι ὡς ἐπαῖται ἀνάπηροι εἰς τοὺς προνάους, μὴ δυνάμενοι νὰ στηθοῦν εἰς τὰ πόδια των. Καὶ ὅταν πάλιν ἔγιναν ἡ ἀντίστροφος ἐρώτησις νὰ σηκωθοῦν οἱ θέλοντες τὸ ἔγκυρον, οἱ ἀναστάντες ὑπουργικοὶ εἶχον σφὶν τιμωρημένων μαθητῶν ἐν μέσῳ τῶν ἐπιπελῶν συναδέλφων των ἐν σχολείῳ, ἐνῷ οἱ ὑπουργικοὶ μὲ τοὺς τουρκους των ἐνόμιζες ὅτι ἐξεφάντονον ἐν καφενείῳ βοῶντες ναργιλὲν ἢ *λιακάβα*. Ἀλλὰ δὲν ἔρθηκαν αὐταὶ αἱ εἰκόνες, ἵνα *μαρτυρήσῃ* ὁ κ. Μωραϊτίνης, ἔπρεπε νὰ προπίῃ ὅλον τὸ ποτήριον καὶ ἰδοὺ ἄλλοι αἰτοῦσιν ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ ἄλλοι παρκαιτοῦνται αὐτῆς καὶ γίνεται πάλιν τρίτη ἀνάστασις ἕως ὅτου διὰ τριπλῆς ἀναδύσεως καὶ καταδύσεως, χρισταινικώτατα, μεταλαβὼν καὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὀλίγων ἡμερῶν βουλευτείας, ἀποδήμησεν ὁ μακαρίτης πρὸς Κύριον, ἐν μεγάλῃ κατανύξει, τοῦ κ. Στεφανίδου ἀναρωνήσαντος: ἀπεβίωσεν! Ἐνῷ ὁ *Περικλιέτος* ἐλθὼν νὰ ἐμπνευσθῇ διὰ τὸν Καραγκιόζη του ἐκ τοῦ θεωρείου τοῦ λαοῦ, ἐγγαστριμύθως τραγουδοῦσε:

— Ἡ καϋμένη ἡ *(Μωραΐταινα Βιολέτα)* τὰ κακάρωσε!

Ἡ ἔξωσίς του ἔγεινε καλλιτεχνικωτάτη· ἔλαβε τὸν ὑψηλὸν του πῖλον, τὸ στρατιωτικόν του *μοῦς*, τὰ δύο θυλάκιά του τὰ ὁποῖα οἱ σπογγαλιεῖς τῆς Αἰγίνης τὰ ἄφησαν σφουγγάρια μοναχὰ, τὰς ὀλίγας λέξεις ἃς ἀπὸ τοῦ βήματος εἶπεν καὶ ἐν πικρὸν μειδίαμα ἐκ τῆς Χειλαποθήκης τοῦ Γλυκυτάτου καὶ βραδεῖ τῷ βήματι ὡς κηδευόμενος ἀνεχώρησεν.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε ἄνερ!

—

Μεταξὺ δύο:

— Μὰ γιατί τὸν βγάλανε ἔξω;

— Ἀπὸ φόβο, νὰ μὴν τοὺς πινάξῃ σ' τὸν ἀέρα μὲ τὴν πυρίτιδά του!

—

Αἱ ἐκλογαὶ Ἀλμυροῦ, Ἄνδρου καὶ Ἄρτας διῆλθον ἀβρόχοις . . . . χειλέοις

—

Εἰς τὴν ἐκλογὴν Ἀττικῆς ὁ γέρο Καλλιφρονᾶς ὡς ἐνδιαφερόμενος παραδίδει τὴν ἕδραν του εἰς τὸν κύριον. ... Στεφανίδην. Ἡ Βουλὴ ἀποκαμοῦσα ἀπὸ τὴν παραγερροντικὴν προεδρείαν τοῦ προκατόχου του ἐκρήγνυται εἰς ῥαγδαῖα χειροκροτήματα ὑπὲρ τοῦ θαλεροῦ λευκοκλωστομύστακος Βουλευτοῦ Ἀγυιᾶς. Ἐνθουσιάζεται ἐκεῖνος, ἐνθουσιάζεται αὐτὴ, καὶ ἐν μέσῳ διζύγου πυρὸς ἀκούεται ἀρχαιοπρεπὴς καὶ βροντόφωνος ἡ ἐρώτησις:

— Τίς ἀγορεύειν βούλεται;

Ἐπανερχόμεθα οὕτω εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν ἀρχαίων, ὅτι τὸ ἀγορεύειν δὲν ἦτο ἔργον τοῦ πρώτου τυχόντος Φωτήλα, ἀλλὰ συῤῥοὴ πολλῶν προσόντων, πολλῆς πείρας, μεγάλης μελέτης. Καὶ κατὰ διαβολικὴν σύμπτωσιν, ἐπὶ πολὺ, εἰς τὴν βροντώδη τοῦ Προέδρου πρόκλησιν, ἐξ ἀνάγκης προκαλοῦσαν πλείονα εὐλάβειαν παρὰ τὸ ζεψυχισμένο: *Ποῖος ζητεῖ τὸν λόγον*, οὐδεὶς ἐπί τινα λεπτὰ παρουσιάζεται ῥήτωρ, μεθ' ὃ, μονοκόμματος ὡς λεύκη, ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀναβαίνει τὸ βῆμα, ν' ἀπολογηθῇ διὰ τὰ στρατιωτικά του ἐν Βάλτῳ ἄθλα. Φέρει καὶ αὐτὸς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἐστεφανωμένου θύματος, ἑτοίμου πρὸς σφαγιασμόν. Δὲν εἶναι πλέον λόγος αὐτός. Εἶναι πολιτικὴ νεκρολογία.

—

Καθ' ὁδὸν περὶ τῆς ἐκλογῆς Βάλτου.

— Τί λὲς, θὰ προγραφῇ καὶ ὁ Βαλτινός;

— Σάνα δισταζω, γιατί πολλοὶ ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν θὰ ψηφίσουν μὲ τὴν κυβέρνησιν.

— Ἔ! τότε ἂν χάσῃ ὁ Τρικούπης εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ παραιτηθῇ ἀπὸ ἀντιπολίτευσις καὶ θὰ γίνῃ . . . . . συμπολίτευσις!

—

Ἄλλος διάλογος:

— Μὰ αὐταὶ πλέον αἱ ἐξώσεις τοῦ Ξενουδάκη, τοῦ Μωραϊτίνη, τοῦ Βαλτινοῦ εἶναι ἀληθιναὶ προγραφαί!

— Ὁ Κουμουνδοῦρος διέλυσε ὁλόκληρον Βουλὴν, νὰ μὴ διαλύσῃ καὶ ὁ Τρικούπης τέσσαρας Βουλευτάς;

—

Μὲ τόσῳ καλοκαιρινὸν καιρὸν, ὑπὸ τὴν μέχρι δυσωδίας θερμὴν ἀναπνοὴν ὑπερδιακοσίων Βουλευτῶν, ὧν ἑκάστου ἡ ἀναπνοὴ ἀντιπροσωπεύει τὰς ἀναπνοὰς χιλιάδων ἐκλογέων, τὸ ἀναμμα τῶν θερμαστρῶν, διότι ἴσως ὁ προσωρινὸς πρόεδρος τῆς Βουλῆς κρυόνει ἐκ γήρατος, νομίζομεν ὅτι εἶναι κομμία μηδενιστικὴ ἐπιβουλὴ ὅπως πάθωσιν ἐξ ἀσφυξίας οἱ πολύτιμοι ἀντιπρόσωποί μας. Προσθέσατε εἰς τὰς τόσας ἀφορμὰς ζέστης καὶ τὸν καύσωνα τῶν συζητήσεων, τῶν ἀκυρώσεων καὶ τῶν ἐξώσεων, καὶ ἐξηγήσατε, ἂν δύνασθε, τί σημαίνει τὸ ἀναμμα θερμάστρας ἐν μέσῳ τοιαύτης πυρκαϊᾶς.

—

Ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Βαλτινοῦ ἦτο ἀτελεύτητος σειρὰ διαλείψεων, διακοπτομένων ἐνίοτε ὑπὸ μερικῶν λόγων. Ἰδοὺ ἐπάνω κάτω τί μποροῦσε νὰ γίνῃ ὅτε ὡμίλει ὁ κ. Βαλτινός:

«Ἑτέρα καθ' ἡμῶν»—ὁ κ. Δημητρακάκης διηγεῖται εἰς τὸν κ. Δηλιγιάννην πῶς διεξήχθησαν αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 66, ὁ κ. Ἀμβράζης διεξέρχεται ὁλόκληρον δικογραφίαν, ὁ Κουμουνδοῦρος καὶ ὁ Ἀθανασιάδης ὑπογράφουν ἑκατὸν ἔγγραφα, τελειόνει ἡ διήγησις τοῦ Δημητρακάκη, ὁ Δεληγιάννης μεταβαίνει εἰς τὸ κυλικεῖον, λαμβάνει τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ πιῇ τρεῖς σομάδας, καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ ὁ κ. Βαλτινὸς συνεχίζων τὸν λόγον του ῥίπτει ἀπὸ τῶν ῥητορικῶν του χειλέων ὡς πρᾶγμα μασηθὲν καὶ ῥιπτόμενον τὰς λέξεις:—«ἔνστασις ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐκλογῶν τοῦ Βάλτου πλέον τῶν τετρακοσίων»—καὶ παύει πάλιν, διὰ νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν κ. Βαλαωρίτην νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Water Closet, ὅπου ἔχει ἐπικειμένην ἀνάγκην, εἰς τὸν Στεφανίδην ν' ἀκολουθήσῃ εἰς ἄλλο διαμέρισμα τὸν κ. Βαλαωρίτην, εἰς τὸν Τρικούπην νὰ δεχθῇ ἀκτὼ ἀκροάσεις ἐπὶ ποδὸς καὶ ὅταν ἔπαυσεν νὰ τὸν λιμάρῃ ὡς ὄγδοος ζητήσας ἀκρόασιν Πετσάλη, ἐξάγεται μὲ τόνον στρατιωτικὸν παρὰ τοῦ ἀγορεύοντος ἡ λέξις —«στρατιωτῶν· ἡ δὲ πλειοψηφία κτλ.»

Καὶ ἰδοὺ πῶς ἐξηγεῖται ὅτι ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Βαλτινοῦ παρετάθη ἐπὶ δύο ἡμερονύκτια, ἐνῷ κατέλαβεν εἰς τὰς ἐφημερίδας χῶρον δύο μόνον στηλῶν.

—

Ὑπελογίσθη ὅτι ἑκάστη τῶν διαλείψεων τοῦ κ. Βαλτινοῦ ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ ἕνα λόγον Κουμουνδούρου, ἡμισυν λόγον Τρικούπη, ἓν κλάσμα λόγου Δεληγιάννη καὶ ἓν δισεκατομμύριον διακοπῶν Λάππα καὶ Στουρνάρα.

—

Μεταξὺ ἄλλων ὁ κ. Βαλτινὸς ἐδικαιολόγησε τὴν ἐκλογήν του διὰ τῶν ἑξῆς ὡραίων: Ὁ Βάλτος ἐξιλοτύπει τὴν Βόνιτσαν δίδουσαν συνεχῶς ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν· ὁ Βάλτος ἱκανοποιήθη ἐν ἐμοὶ, γενομένῳ ὑπουργῷ τῶν Στρατιωτικῶν.»

Δηλαδὴ,

Ὁ Ὄλυμπος καὶ ὁ Κίσσαβος, τὰ δυὸ βουνὰ μαλῶναν.

—

Ὁ περιλάλητος βουλευτὴς Τσουμέρκων λίαν ἐγκαίρως, πολὺ πρὶν φθάσουν αἱ ἐκλογαὶ εἰς τὸ Ταῦ, κυτομόλησεν εἰς τὰ σκαμνιὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Τώρα δὲν μένει παρὰ ν' αὐτομολήσῃ καὶ ὁ κ. Σιβιτανίδης. Πολὺ φοβούμεθα μήπως ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν δίδει ψήφους μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡλικίαν καὶ ἐγκατάστασιν καὶ ἠθικὸν ποιόν, καὶ ὅτι εἶναι ἄλλη κολυμβήθρα τοῦ Σιλωὰμ ἐπικαλαμβάνουσα τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ἐν ἀρθονίᾳ ἔκαμνεν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ.

—

Δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὁμαλὴ ἡ κατάστασις τοῦ Πανεπιστημίου, θεσμοῦ ἐθνικοῦ ὕψιστον ἔχοντος σημασίαν πρὸς τὸν στρατὸν, πρὸς τὸ Σύνταγμα, πρὸς τὸ Πολίτευμα; Καὶ ὁμιλοῦμεν ὄχι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἀτελειῶν καὶ τῶν ὀργανικῶν νοσημάτων, ἅτινα πρὸ πολλοῦ βόσκουσιν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀτελεστάτην καὶ πλημμελῆ μορφὴν, ὑφ' ἣν ἀπό τινων δεκαετηρίδων ἤδη παρουσιάζεται. Λειτουργεῖ λοιπὸν καὶ ὑπὸ τοιούτους ἀκόμα ὅρους ὁμαλῶς; Πανεπιστήμιον δὲν εἶναι τὸ καλλιτεχνικὸν ἤτα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς του, οὔτε αἱ αὐλαί, τὰ προπύλαια, οἱ κῆποι καὶ τὰ ἀναβρυτήρια, οὔτε αἱ συλλογαὶ καὶ βιβλιοθῆκαί του, ἀλλὰ τὸ Πανεπιστήμιον κυρίως συγκροτοῦσι Καθηγηταὶ καὶ Φοιτηταί. Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἀνωμαλία ἐνέσκηψεν ἐπὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν. **Παρανόμως** διορίζονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Καθηγηταὶ καὶ **παρανόμως** τοὺς διοριζομένους ἀποκρούουσιν οἱ φοιτηταί. Ἡ κυβέρνησις δὲν σέβεται οὔτε τὸ ἐπικρατῆσαν ἄγραφον ἔθιμον τῶν Σχολῶν, οὔτε τὸν θεσμὸν τῶν ὑφηγητῶν, δὲν σέβεται αὐτὸ τὸ ἠθικὸν πρόσωπον τοῦ Πανεπιστημίου, κατόπιν δὲ τόσων ἀσεβειῶν, ἄλλοτε παραγκωνίζει τοὺς κεκτημένα ἔχοντας δικαιώματα καὶ διορίζει νεήλυδας εὐνουουμένους· ἄλλοτε φέρει εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ προσώπου τοὺς ἀνηθικωτέρους τῶν χαρακτήρων· ἄλλοτε ζύλα ἀπελέκητα τὰ περιβάλλει μὲ προσωπεῖον Τακίτου ἢ Μακώλεϋ· καὶ ἄλλοτε συλλέγουσα τὰ ναυάγια τῆς πολιτικῆς, βεβαρυμένα πληθώραν ἀντιδημοτικότητος, πεφνισμένους στραβοκεφάλους, παρέχει τὴν καθηγητικὴν ἕδραν ὡς νέον εἶδος βουσφετικοῦ ἐντάλματος

Πολλαπλασιάσατε τὰ πέντε αὐτὰ παραδείγματα—διότι οὐδὲν εὐκολώτερον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς ἀκολασίας ἐν Ἑλλάδι, γενομένης ἅπαξ ἀνεκτῆς μικρᾶς τινος ἀρχῆς—καὶ ἰδοὺ τὸ Πανεπιστήμιον μεταβαλλόμενον εἰς Πρυτανεῖον τῶν ἀπομάχων, τῶν ἀχρείων, τῶν ἀμαθῶν. Καὶ τί θὰ ἀντιπροσωπεύῃ ψευδῶς, δολίως τὸ Πρυτανεῖον αὐτό; Τὴν ἐστίαν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, ὑφ' ἧς καὶ δι' ἧς μέχρι τοῦδε ἄλλοτε ἀγωνιζόμενοι καὶ ἄλλοτε προστατευόμενοι διανύομεν τὸν περὶ ἐθνικῆς ὑπάρξεως ἀγῶνα.

Τίς θὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς ἀκολασίας αὐτῆς καὶ τίς θὰ περιστείλῃ τὴν ἀπειλητικὴν αὐτῆς ἀνάπτυξιν; Ἡ σύγκλητος; Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σύγκειται ὑπὸ ἀνθρώπων ἐννοούντων νὰ τρώγωσιν ἡσύχως τὸν ἐπιούσιον καὶ ὑπὸ ἄλλων οὓς αὐτὴ πάλιν ἡ ἀκολασία κατέστησε Συγκλητικοὺς καὶ κατ' οὐδένα τρόπον ἀνεχομένους νὰ ὀνομασθῶσι μητροκτόνοι. Ἡ Βουλή; Αὐτὴ γνωρίζει ὅτι τὰ ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου πηγάζοντα κυβερνητικὰ ἀγαθὰ μόλις κατὰ διετίαν ἢ τριετίαν προσμειδιῶσι τῷ τυχόντι ὑπουργῷ τῆς Παιδείας. Αἱ διαδεχόμεναι ἀλλήλας κυβερνήσεις; Καὶ τοῦτο ἀ...θανον, διότι αἱ κυβερνήσεις αὐταὶ οὐδέποτε ἐπέδρασαν μεταῤῥυθμιστικῶς, ἀλλὰ πάντοτε προσωπικῶς.

Δὲν βλέπομεν ἄλλην δύναμιν ἀντιδραστικὴν εἰμὴ τὴν ἀγαθὴν μερίδα τῶν φοιτητῶν, ἀποπειρωμένων τὴν διὰ τῆς βίας καὶ τῆς ἀποδοκιμασίας ἔξωσιν τῶν ἐπιδρομέων ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ περιβόλου. Εἶναι τακτικὴ, εἶναι ὁμαλὴ ἡ συμπεριφορὰ αὕτη τῶν φοιτητῶν; Ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἄνομος καὶ ἀνώμαλος, ἀλλ' εἶναι ἡ μόνη ἠθικὴ δύναμις ἥτις ἐμφανίζεται ἀντιμέτωπος τῆς κυβερνήσεως, ἥτις πετᾷ τὰ σκύβαλά της εἰς τὰς διαφόρους Σχολὰς, ὡς εἰς δημόσια σκουπιδαρά. Οὔτε ἡ δημοσία τάξις, οὔτε ἡ τοῦ Πανεπιστημίου κοσμιότης συνᾴδουσι πρὸς αὐτὰς τὰς θορυβώδεις διαδηλώσεις καὶ ἀποδοκιμασίας τῶν φοιτητῶν· ἀλλ' ὅταν ὅλα τὰ νόμιμα ἀπέναντι αὐτῶν παραβιάζωνται, ὅταν ἡ κακοήθης πολιτικὴ ἐλαύνῃ κατακτητικὴ ἐντὸς τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτῶν κράτους, ὁ πληθυσμὸς τοῦ κράτους αὐτοῦ ὅστις εἶναι οἱ φοιτηταὶ ἔχει δικαίωμα, ἔχει καθῆκον νὰ ἐπαναστατῇ, νὰ ὁπλίζεται, νὰ θορυβοῖ, νὰ ἐξασκῇ βίον ὅπως ἀποκρούσῃ τὴν κατάκτησιν. Τὸ Πανεπιστήμιον δὲν εἶναι Κράτος ἐν Κράτει. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι πάλιν ὑπουργεῖον εἰς ὃ δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ παύῃ καὶ νὰ διορίζῃ τοὺς ὑπαλλήλους του. Τὸ Πανεπιστήμιον εἶναι θεσμὸς ἔχων τὴν περιουσίαν του, τὴν βουλήν του, τὴν κυβέρνησίν του, τὸν βασιλέα του καὶ τοὺς πολίτας του. Ὁ θεσμὸς αὐτὸς κατὰ τοσοῦτο δὲν εἶναι ὁλοσχερῶς ἀνεξάρτητος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνεξαρτησία αὐτὴ δὲν ἀποβαίνει ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ἑνότητα καὶ ἀκεραιότητα τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ τὸ Κράτος δὲν ἐξασκεῖ ἢ εἴδός τι μόνον ἐπικυριαρχίας καὶ μηδὲν πλέον. Καὶ ποιαῦτα εἶναι τὰ Πανεπιστήμια πανταχοῦ· ἔχουσι τὴν ἱστορίαν των· καὶ ἡ ἱστορία των κατὰ μέγα μέρος εἶναι ἱστορία τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τῆς καθόλου εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας· πολλαὶ ἐπαναστάσεις ἐν Γερμανίᾳ, καταλύσασαι πολιτεύματα, ἀνεγείρασαι νέους θεσμοὺς, ὀφείλονται εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῶν Πανεπιστημίων· ἀφοῦ οἱ φοιτηταὶ τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀστυνομικὴν δικαιοδοσίαν τῆς πόλεως, ἀλλ' εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἀστυνομίαν. Οἱ σύλλογοι οὓς συγκροτοῦν οἱ φοιτηταὶ εἶνε δυνάμεις κοινωνικαὶ, ὧν ἀπαύγασμα εἶναι ὑπό τινα ἔποψιν αὐτὸς ὁ Βίσμαρκ. Ἠθέλησεν ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας

νὰ κλονίσῃ τὴν δύναμιν τῶν φοιτητικῶν συνδέσμων, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε ν' ἀπολύσῃ ἐναντίον του θύελλαν τῆς συμπολίτιδος αὐτοῦ νεολαίας. Παρ' ἡμῖν μέρος τοῦ 62 ὀφείλεται εἰς τοὺς φοιτητάς· καὶ διὰ τῶν φοιτητῶν πάλιν ἡ ἐθνικωτέρα τῶν κυβερνήσεων ἔτυχεν ἀντιδημοτικότητος καὶ πτώσεως.

Οἱ φοιτηταί, ἐὰν σέβωνται ἑαυτοὺς, ὀφείλουν νὰ μὴ προμηθεύσουν οὔτε ἕνα ἀκροατὴν οὔτε εἰς τὸν κ. Ροντήρην, οὔτε εἰς τὸν κ. Πετσόπουλον, οὔτε εἰς τὸν ἀνεπίτιμον κ. Κωνσταντινίδην.

Ἀφοῦ κινδυνεύῃ ἡ τιμὴ τοῦ Πανεπιστημίου, αὐτοὶ μόνοι δικαιοῦνται καὶ δύνανται νὰ περιφρουρήσωσι τὴν κινδυνεύουσαν τιμήν του.

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΔΑΜΑΝΤΑ.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΦΑΝΤΑΣΜΑΓΟΡΙΚΟΙ.

ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΔΥΟ ΠΡΑΞΙΣ ΔΥΟ ΣΚΗΝΑΣ ΔΥΟ ΑΝΑ ΔΥΟ

I

ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΡΩΝΤΑ ΚΑΙ ΜΗ ΔΡΩΝΤΑ.

Τρικούπης, *ἥρως φαντασμαγορικός.*
Σκιά του, *πρόσωπον κινούμενον καὶ μὴ λαλοῦν*
Τὸ Καντούλι του, *πρόσωπον φωτίζον καὶ τσιτσιρίζον.*
Ἕνα Κανάτι, *πρόσωπον ἀνεκτικώτατον.*
Ἕνα Τραπέζι, *ἀκίνητον καὶ πρὸς στιγμὴν κινητόν.*
Ἕνας γάττος καὶ ἕνας ποντικός, *πρόσωπα κινούμενα.*

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Δωμάτιον περιέχον ὅλα τ' ἀνωτέρω. Ἡ ὥρα δωδεκάτη καὶ κάτι τῆς νυκτός. Ὁ Τρικούπης περιφέρεται ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του, μὲ τὸν νυκτικόν του σκοῦφον, τὴν *ρομπαντικάμαρι* ἔξω καὶ τὰ δεσίδια τῶν καλτσῶν του λυτά.)

Τρικούπης.

Φύγετε ὠχραὶ φροντίδες, σύρτε πάθη τρομερά,
Ν' ἀναβῶ στὴν ἐξουσία, εἶν' ἡ μόνη μου χαρά.

Πάει καλὰ, πολὺ καλὰ μάλιστα! Σὺ Δῆμε Ἀδάμαντος, εἶσαι σωστὸς ἀδάμας. Μ' ἕνα δικιρετὸν καὶ ἀδικίρετον ζήτημα, διῃρέθησαν τὰ κόμματα, τὰ προσωπικὰ καὶ ἀπρόσωπα, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀδικίρετος νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος. Ἔχομεν τόρα νὰ κάμωμεν καὶ μελόπητα, καὶ θὰ τὴν κάμω ἔτσι γιὰ γοῦστο.... Τέλος πάντων σοῦ τὴν ἔπαιξα, μειλίχιε· ὅσο δὲ γιὰ σὲ κύριε=«ὅταν ἔσχον τὴν τιμὴν, κύριοι βουλευταὶ, νὰ ἦμαι πληρεξούσιος καὶ ἐκτακτος ἀπεσταλμένος ὑπουργὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Α'. παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης τοῦ ἡνωμένου βασιλείου τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰρλανδίας Βικτορίας»=σὲ διορθώνω καὶ σένα καλά.... Μάλιστα, καλὰ, πολὺ καλὰ μάλιστα, καὶ ὑπερμάλιστα!... Ἄ, τόρα ἔχομε νὰ οἰκονομήσωμε καὶ πρόσωπα εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου μου. Καὶ πρῶτον. Ὑπουργὸς, πρωθυπουργὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, ἐσωτερικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐγώ. Καὶ οὕτως οἰκονόμησα τὸν ἑαυτόν μου. Ἔχεις κανένα παράπονον ἐναντίον σου, κ. Τρικούπη; Ὄχι! Ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, Λομβάρδος. Οἰκονόμησα καὶ αὐτόν. Τῆς ἐκπαιδεύσεως, Ράλλης.—Ἀ μὰ ὁ ἄνθρωπος, νὰ 'ποῦμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκαιον, μοῦ ἔκαμε τόσαις καροτσάδες. Τί; μικρὸ τάχα ἦτο τὸ πανηγύρι τῆς Κολοκυθοῦς; Ὄχι, ὄχι, πρέπει νὰ λάβῃ ὑπουργεῖον. Λοιπὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὀ... ὦ! ὦ! ὦ!. οὐκοῦ. Ἐγώ! Δικό μου καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν. Πρέπει νὰ τὰ διορθώσω ὅλα. Πάει καλά... Κύριοι ὑπουργοὶ, ἐγερθῆτε, καιρὸς, ὑπάγωμεν νὰ ὁρκισθῶμεν... Μεγαλειότατε, Μεγαλειοτάτη, Ὑψηλότατε,—Πρέπει νὰ κολακεύῃ κάνεις καὶ τὰ παιδιά, ἐκεῖνος ὁ Γεώργιος ὅμως μοῦ φαίνεται πιὸ ζωηρὸς ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνο.—Ἂν καλὰ ποῖον θὰ 'μοιάσῃ. — Τὰ ταπεινότατα σεβάσματά μου, ὁ κύριος ὑπουργός μου ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπ' ἐδῶ, καὶ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐγώ... Ὦ διάβολε... ξέχασα τὸν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν... Αἱ δὲν πειράζει, προσωρινῶς ἐγώ. Λοιπὸν καὶ ὁ κύριος Ἐγὼ, Μεγαλειότατε ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν, Οἰκονομικῶν, Ἐσωτερικῶν, Ἐξωτερικῶν, Ἐκπαιδεύσεως καὶ Δικαιοσύνης. Ὄχι, ὄχι, λάθος, ἐκτὸς τῶν δύο πρώτων, τελευταίων, μέσων. Μὰ κύριε Λομβάρδε, κύριε Ράλλη, ἡσυχάσετε, οὔ, μὰ δὲν κάμομε δουλειὰ ἔτσι, 'ντροπή! Ἐπὶ τέλους τὰ πέρνω ἐγὼ ὅλα, ἡσυχάζει τὸ πρᾶγμα καὶ τὰ διορθώνω ὅλα. Τόρα παρουσιάζομαι ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.... Κύριοι Βουλευταί.... (Τὴν ὥραν ἐκείνην σβύει τὸ κανδύλι, ὁρμᾷ ὁ γάττος ἐναντίον αὐθάδους ποντικοῦ, ξετρυπώσαντος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τρομάζει ὁ κ. Τρικούπης, πίπτει ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀναποδογυρίζεται ἡ τράπεζα, ἐξαπλοῦται ἐπὶ τοῦ πατώματος καὶ εὑρίσκει τὸ πρόσωπόν του τὸ χαΐνον στόμα τοῦ κανατιοῦ, ὅπερ ἀνατραπὲν γεμίζει τὸ πάτωμα, μεθ' ὃ ὁ κ. Τρικούπης ἐγειρόμενος ἔμπλεος ὀργῆς βοᾷ). Τάκαμα ὅλα σὰν τὰ μούτρά μου.

II

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Πρόσωπα λαλοῦντα καὶ μή.
Κουμουνδοῦρος, *πρόσωπον προσωπικόν.*
Τὰ ἁγιοβασιλειάτικα πατερμά του, *μὲ τοὺς 12 κόκκους των.*
Ἡ Ὥρα, *πρόσωπον βωβὸν πλὴν ὁμιλοῦν.*
Ἕνα κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο του, *πρόσωπον λαλοῦν.*
Τὰ Κατασχετήρια.
Διορισμοὶ καὶ παύσεις, *ὑπογεγραμμένοι καὶ ἀνυπόγραφοι.*
Ἡ κρεμαστὴ λάμπα του, *μὲ τὸ χαμηλὸ φῶς της.*
Ἕνα ζευγάρι παπούτσα, *πρόσωπα ἐκφραστικά.*

(Τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ Κουμουνδούρου ἐν ᾧ ὅλα τὰ περιγραφέντα. Ὁ Κουμουνδοῦρος ἐπάνω στὸ μεντέρι του σταυροποδητεῖ, κρατῶν τὸ τσιμπούκι του σβυστὸ, μὲ τὴ βέστα του καὶ τὸ σκουφάκι μὲ τὴ χρυσῆ του φούντα καὶ παρὰ τὰ παπούτσά του τὰ καινούρια ὁ στέφανος ὁ θεσσαλικός).

Κουμουνδοῦρος.

Ἀδάμας! Ἂν καλὰ μὴ δὲν λέγουν, ὅτι ὁ ἀδάμας εἶνε ἄνθραξ, κάρβουνο; Λέγουν. Δὲν λέγουν ὅμως καὶ πῶς μουντσουρώνει. Καὶ ὅμως ἐμένα μὲ καταμουντσούρωσε. Ποῦ νῦν ἡ τῆς ἐξουσίας περιβολὴ, καὶ τὰ ταραμταμτὰμ τῆς μουσικῆς, καὶ τὸ κὺρ Πρόεδρε, καὶ οἱ στέφανοι, καὶ τὰ διατάγματα, καὶ τὰ ρουσφέτια τῶν φίλων, καὶ αἱ παύσεις καὶ οἱ διορισμοί; Ἄνθρακες ἀδαμάντινοι ἦσαν καὶ μὲ μουντσούρωσαν, βάλτος ἦσαν καὶ μὲ χαντάκωσαν, ψευδόφιλοι βουλευταὶ ἦσαν καὶ μοῦρυγαν.....Μεσσήνιοί μου, ποῦ εἴσθε, ποῦ τὰ ῥόπαλά σας, ἡ μαγκοῦρες, ἡ μπιστόλαις, οἱ λάζοι καὶ αἱ μαχαῖρές σας; Τί καθεσθε;

Ἔπεσα, σκυλιὰ, ἔπεσα καὶ σεῖς δὲν κινεῖσθε; Ζαρνάτα μὲ περιμένει, δὲν ἀκούετε; Τσακίρη, φίλτατε Τσακίρη, ἐν ὀνόματι τῶν ἐξαφανισθέντων καὶ μετὰ ἡμέρας τρεῖς ἀναφανέντων ἀμνῶν, σῶσέ με. Τί, παρακτεῖσαι καὶ σύ; Παρακτήσου, παρακτηθῆτε ὅλοι, ὅλοι, μὴ μείνῃ κάνεις ἀπαρακίτητος, παρακτήσου καὶ σὺ βασιλεῦ! Δὲν παρακτεῖσαι; Τότε παρακτοῦμαι ἐγώ... Μὰ ἄνθρωπε Τρικούπη, στὸ θεό σου, τί θὰ κατηλάβῃς γενόμενος πρωθυπουργός; Δὲν βλέπεις ἐμὲ, τί πάσχω ἤδη; Μὴ δεχθῆς, σὲ συμβουλεύω καὶ θὰ μετανοήσῃς. Ἐγὼ θέλω τὸ καλό σου. Ἐσὺ δὲν ἔχεις διοικητικὸν νοῦν, θὰ κάμῃς βωδολογίας πάλι καὶ στρατοὺς ὑπηρεσίας καὶ μή, θὰ ναυαγήσῃς, κακόμοιρε, θὰ ναυαγήσῃς. Νὰ δὲν βλέπεις ἐμὲ, μὲ τόσα πετσώματα, μὲ τόσα δάνεια, τορπίλλας, ναύκλαστρα, ἀτμακάτους, κανονιοφόρους, κρούπ, Βελέντζας, Καστανιώτισσας, καϋμέδες, γραμματόσημα, σκεπώ, ναυστάθμους, ὀχυρώματα, προβιβασμοὺς, δὲν βλέπεις τί ἔκαμα;... Ἀλλὰ τί βλέπω, σκαμνὶ, κατηγορητήριον, εἰδικὸν δικαστήριον, Τριγγέτα καὶ Κίγγ!... Γονίδη, ἄρθρα τῆς Ὥρας, βαρῆτέ την. Ὥρα κακὴ, στρυφνὴ κι' ἀνάποδη, κακὴ ὥρα νὰ σὲ εὕρῃ.... Καὶ σὺ κομβολόγι μου ἁγιοβασιλιάτικο μὲ τοὺς 180 κόκκους, καὶ σὺ φενάκη ἠσο, καὶ σὲ δι' ἐμπαιγμὸ σὲ δώρησαν, ἢ μήπως πέπρωται νὰ μοῦ χρησιμεύσῃς ὡς τὸ σχοινὶ τοῦ Ἰσκαριώτη;. Ναὶ διὰ σοῦ πρέπει νὰ μὲ κρεμάσουν. Καὶ θέλω κρέμασμα....Ὄχι, ὄχι, Λομβάρδε, χαρτὶ καὶ καλαμάρι, ἕνα ἄρθρο, ἀπὸ 'κεῖνα ποῦ ξέρεις, κατὰ τοῦ βασιλέως, γιατὶ χαθήκαμε. Ἄρθρο δριμὺ, νὰ τὸ στείλωμε στὴν Εὐρώπη νὰ κάμῃ κρότο. Φώναξε καὶ τὸν Σιοῦμαν, μπούκωσέ τον κι' αὐτὸν νὰ τὰ γυρίσῃ μ' ἐμᾶς....Τί εἶνε 'κεῖ; τί βλέπω; Μοῦφεραν καινούρια παπούτσα! Ὦ σημεῖα τῶν νεκρῶν. Μοῦ δίνουν τὰ παπούτσα, καὶ μοῦ τὰ στεφανώνουν μὲ τὸν Θεσσαλικόν μου στέφανον! Καὶ σύ, καὶ σὺ σφάνι μου μαραμένον, καὶ σὺ πρὸς ἐμπαιγμόν μοῦ ἐδόθης... Στάσου, σιγή... Τί ἀκούω; Διαδήλωσις—ζήτω τοῦ Τρικούπη, ζήτωωω! Μανιάτες μου, στὰ ὅπλα, στὰ παράθυρα, τουφέκι στὸ λαὸ, τουφέκι νὰ μὴ μᾶς σπάσῃ τὰ τσάμια, διότι πλέον ἡ βουλὴ δὲν θὰ ψηφίσῃ νὰ μοῦ τὰ πληρώσῃ τὸ ἔθνος. Στὰ ὅπλα! Πύρ! (Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Κουμουνδοῦρος ὁρμᾷ μὲ τὸ τσιμπούκι σηκωμένον, κτυπᾷ τὸ κλουβὶ τοῦ παπαγάλου, ὅστις κατακρεμνιζόμενος βοᾷ): **Κλέφτες**!!

Παληάνθρωπος.

ΚΥΒΕΡΝΑ.

—

Καὶ τέλος πάντων τὴν ἀρχὴ ἐσκέρθη νὰ ἀρήσῃ
ὁ καπετὰν Ἀλέξανδρος, κι' ἔπῃγε 'στὸ Πελάτι,
μὰ ἔτυχε ὁ Βασιλεὺς ὀλίγο ν' ἀρρωστήσῃ,
καὶ νἄναι γιὰ τὴν τύχη του τρεῖς μέραις 'στὸ κρεββάτι.
Καὶ ἔτσι ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπ' τὰ 'ψηλὰ πεσμένος,
χωρὶς νὰ θέλῃ κυβερνᾷ μὲ τὸ στανεὶὸ τὸ γένος.

—

Κυβέρνα τὸ Ῥωμαΐικο καὶ ὥρα μὴν τ' ἀφήνῃς!
ἂν ἔπεσαν ἐπάνω σου σὰν λυσσασμένοι σκύλοι,
κι' ὁ Ξενουδάκης 'γάθηκε καὶ ὁ Μωραΐτίνης,
ἀκόμη ἂς χαμογελοῦν τὰ ὠμορρά σου χείλη.
Ἂς μὴ σκεπάσουν σύννερα πυκνὰ τὸ κούτελό σου,
καὶ ἡ μαυρίλα ξαστεριὰ ἂς φαίνεται ἐμπρός σου.

—

Κι' ὁ Βάλτος πάει, 'χάθηκε, μὰ καὶ γι' αὐτὸ μὴ σκάνῃς
ἡ λύπη καὶ τὸ σοβαρὸ σὲ σένα δὲν πηγαίνει,
ἐσὺ ποτὲ ἀγέλαστος 'στὸν κόσμο δὲν ἐφάνης,
γιὰ σὲ εἰρήνη, πόλεμος, τὸ ἴδιο δὲν σημαίνει;
Μόνο μὲ γέλοιο κυβερνᾷς ὡς σήμερα τὸ γένος,
καὶ πάντα δείχνεις μὲ αὐτὸ πῶς εἶσαι χορταμένος.

—

Σὲ ἄφησαν οἱ Θεσσαλοὶ κι' οἱ Μπένδες ἀκόμα....
Σὺ μόνος τοὺς ἐχάρισες ἐλευθερίας ἀέρα,
καὶ ὅμως οἱ ἀχάριστοι πηγαίνουν μ' ἄλλο κόμμα,
καὶ ξένη γιὰ γεινάτι σου σηκόνουνε παντιέρα.
Σὲ τούτη τὴν περίστασι ἐκάστισε ὁ νοῦς σου,
καὶ ἔχασες τὰ νούμερα καὶ τοὺς λογαριασμούς σου.

—

Ἀλλ' ὅμως ἂν σὲ ἄφησαν εἰς τοῦ λουτροῦ τὰ κρύα,
τὸ ξάστερό σου κούτελο στιγμὴ ἂς μὴ θολώσῃ,
γιατὶ καὶ ἡ παγκόσμιος μᾶς λέγει ἱστορία,
πῶς ἔπαθαν χειρότερα τῆς γῆς φωστῆρες τόσοι.
Πόσοι καὶ πόσοι τρόπαια δὲν ἔκαμαν μεγάλα!
καὶ ὅμως γιὰ εὐχαριστῶ τοὺς ἔδωσαν κρεμάλα.

—

Τί κόσμος ἀσυνείδητος, ἀχάριστος καὶ πλάνος!
Οἱ βασιληάδες ἔξαφνα 'πεθαίνουν πεινασμένοι,
μιὰ νύκτα ψελλιδίζεται ἀγέρωχος Σουλτάνος,
καὶ μόνο μὲ τὸν Κόττσρη ὁ Κουμουνδοῦρος μένει.
Τέτοιος ὁ κόσμος πάντοτε θὰ ἦναι, ὅπως ἦτο,
ἐκεῖ ποῦ σὲ πετροβολεῖ, σὲ πέρνει μὲ τὰ ζήτω.

—

Κυβέρνα τὸ Ῥωμαΐικο, Ἀλέξανδρε, ἀκόμα,
καὶ ἂς μὴν ἔχῃς σύμμαχο καὶ φίλο οὔτε ἕνα.
κι' ἂς μένῃ γιὰ χατῆρι σου κι' ὁ βασιληᾶς 'στὸ στρῶμα!
Τόσα καὶ τόσα χάσαμε, νὰ χάσουμε καὶ σένα;
Κάτω 'στοῦ Βάλτου τὰ χωριὰ, 'στὰ πέντε βιλαέτια
φάτε καὶ πιέτε, βρὲ παιδιὰ, πρὶν λείψουν τὰ ῥουσφέτια.

Souris.

ΦΡΟΥ—ΦΡΟΥ

Ὁ *Τηλέγραφος* 5 λεπτα α α α! Κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπιστεύετο, ἔπειτα ἠγοράσθη καὶ ἐπιστεύθη. Ὅταν τὸ πρῶτον τὸν ἠκούσαμεν διαλαλούμενον, ὅτι πωλεῖται ἀντὶ ἑνὸς ὀβολοῦ, ἐνθυμήθημεν τὸ: Ἀγοράστε κύριοι κατεσχεμένα μανδήλια! Καὶ ἀμέσως ὑπελογίσαμεν, ὅτι ἐκ τῶν πέντε λεπτῶν ὁ βουλευτὴς Καλαμπάκας λαμβάνει τρία μόνον, δύο κρατουμένων ὑπὸ τῶν ἐφημεριδοπωλῶν. Ἐκ τῶν τριῶν δέ, τὰ δύο εἶναι ἡ τιμὴ τοῦ χάρτου, τῆς δεσμίδος ἐκ πεντακοσίων φύλλων τιμωμένης ἀντὶ δέκα δραχμῶν. Μένει λοιπὸν ἓν λεπτόν. Ἐὰν ὑπολογίσωμεν τὴν στοιχειοθέτησιν τοῦ *Τηλεγράφου* εἰς τὸν ἐλάχιστον αὐτῆς ὅρον πενῆντα δραχμὰς, διὰ νὰ καλυφθῇ μόνον ἡ δαπάνη αὐτὴ, ἀπαιτεῖται νὰ πωλοῦνται πέντε χιλιάδες *Τηλέγραφοι* καθ' ἑκάστην· ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν τῆς ἐκτυπώσεως σπανίως ἔφθασεν ἑλληνικὴ ἐφημερίς. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι γίνεται ἡ πώλησις αὐτὴ, πόθεν θὰ καλυφθῶσι τὰ λοιπὰ ἔξοδα, ἐνοικίου Γραφείου καὶ Τυπογραφείου, Συντάξεως, μεταφραστῶν, διανομέων, ὑπηρεσίας, Διεκπεραιώσεως; Πόθεν δὲ κυρίως θὰ πληρωθῇ ἡ μεγάλη, ἡ ἀχανὴς Σιβιτανίδειος κοιλία; Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν κάτι γίνεται· ἢ ὁ Σιβιτανίδης ἀνεκάλυψε θησαυρὸν ἢ ὁ χάρτης προμηθεύεται ἐκ λαθρεμπορίου ἢ καὶ ἐκ κλοπῆς εἰς τιμὴν πολὺ τῆς πραγματικῆς κατωτέραν· ἢ ἡ Πιστωτικὴ τὸν δίδει δωρεάν. Διά τινας τῶν περιπτώσεων τούτων ἐριστῶμεν τὴν προσοχὴν τῆς Εἰσαγγελίας, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον καθ'ὅσον ὁ *Τηλέγραφος* εἶναι ἐφημερὶς Ἑταιρίας μετοχικῆς, ὑποκειμένης ἑπομένως ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν. Ἐπὶ τέλους θέλομεν νὰ φωτισθῶμεν, ἵνα μὴ σκανδαλιζώμεθα.

—

Τὰ παιδιὰ καθ' ὁδόν:

— Ὁ κατασχημένος ὁ *Τηλέγραφος*, πέντε λεπτακαά!

—

Παχὺς, λαχταριστὸς, πετῶν, ἀκτινοβόλος ἐκ χαρᾶς ἔπεσε προχθὲς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συμπαθητικωτάτου Διευθυντοῦ *τῆς Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως* κ. Γ. Ἀθηνογένους ὁ πρῶτος ἀριθμὸς τοῦ Ἀαχείου τῶν 60, 000,000. Πληροφορούμεθα ὅτι ἔτυχε θερμοτάτης ὑποδοχῆς παρὰ τῷ εἰρημένῳ κυρίῳ,τόσον ὥστε δὲν ἐννοεῖ νὰ ξεκολλήσῃ ἀπ' ἐπάνω του.

ΚΑΡΑΜΕΛΑΙΣ.

Μεταξὺ Διοικητοῦ Τάγματος καὶ ἐπιλοχίου.

— Δός μου, ἐπιλοχία, τὸ φύλλον τροφῆς τοῦ στρατιώτου τούτου.

— Μὰ δὲν ὑπάρχει φύλλον τροφῆς διὰ τοὺς στρατιώτας, ἀλλὰ διὰ τὸν λόχον.

— Δός μου τοῦ λόχου

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἔχει ὁ σιτιστής· εἶναι τῆς δικαιοδοσίας του.

—

Μεταξὺ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἑτέρου ἐπιλοχίου.

— Πρέπει νὰ κάμωμεν Σχολεῖον ὑπαξιωματικῶν διὰ νὰ διδαχθῆτε. Θὰ διδάξω καὶ ἐγώ.

— Τί θὰ διδάξητε, κύριε, διοικητὰ, ἐγκυκλοπαιδικὰ μαθήματα, ἢ μαθήματα ἐφαρμογῆς;

— Τί τὰ θέλετε τὰ ἐγκυκλοπαιδικά; Γαλλικὰ θὰ μάθετε; Θὰ σᾶς διδάξω μέρος τῆς θεωρητικῆς ἀριθμητικῆς, τριγωνομετρίαν.

(Ἱστορικόν.)

—

Γνωστὸν ὅτι λέγομεν—ἔχω τὸν Ὅμηρον, ἢ τὸν Θουκυδίδην χρυσοδεμένον, ἐννοοῦντες τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμήρου, τὴν ἱστορίαν τοῦ Θουκιδίδου κτλ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἤκουσά τινα λέγοντα προχθές:

— Ὁ κόντε δὲ Κάστρος χάλασε· τοῦ χρειάζεται δέσιμο.

—

Ὁ κ. Κ..... ἀπερχόμενος ἐκ τινος γάμου μὲ πολὺ κακὰς ἐντυπώσεις ἕνεκα τῆς ἀσχημίας τῆς νύμφης λέγει εἰς τὸν γαμβρόν.

— Νὰ ζῇς, γαμβρέ, νὰ χαίρεσαι τὴ *γυφίτσα σου.*

Καραγκιόζης.

Πῶς γίνονται οἱ δημόσιοι χοροὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

[Σημειώσεις αὐτόπτου.]

Τὴν ὄψιν μου, εἰσελθόντος, εἰς τὸ *Ἀλκαζὰρ*, προσέβαλε σμῆνος χορευόντων. Ἔστην ἐπί τινα χρόνον παρὰ τὴν εἴσοδον, μὴ δυνάμενος νὰ προχωρήσω πρὸ τοῦ στροβιλιζομένου ἐκείνου ἀληθοῦς πανδαιμονίου. Εἶτα δὲ ἐπωφελούμενος τὰ ἐνώπιόν μου σχηματιζόμενα κενὰ, ἐχώρουν ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνδρῶν ἦσαν ἄνευ προσωπίδων, ἐνῷ αἱ γυναῖκες πᾶσαι ἔφερον τοιαύτας καὶ ἦσαν μετημφιεσμέναι. Ὄχι ἐλησμόνησα· ἐν μέσῳ τῆς δίνης ἐκείνης, παρετήρησα μετ' ὀλίγον γυναῖκα φέρουσαν μελανὴν προσωπίδα καὶ ὁδηγοῦσαν ἐκ τοῦ βραχίονος νεανίδα χαριεστάτην, οὐχὶ κοινῆς καλλονῆς, μικροτέραν δὲ τῶν 16 ἐτῶν, μὲ ζεῦγος μελανῶν ὀφθαλμῶν τρελλαντικῶν, μὲ κόμην μελανὴν, φύσει ἐλαφρῶς οὖλην, παππαλισμένην διὰ χρυσῆς κόνεως. Τὸ ταλαίπωρον πλάσμα ἤγετο ἐκεῖ, μυούμενον τὴν τέχνην διὰ τὴν ὁποίαν προωρίσθη· τὸ ἕφερον μὲ ἀνοικτὸν τὸ πρόσωπον, ὅπως ἡ ἄγρα γείνῃ εὐχερεστέρα. Καὶ ἡ ὁδηγοῦσα μελανοπροσωπιδοφόρος, ἤτο ἡ μήτηρ του!

Μετημφιεσμένοι (οἱ καὶ αἱ) πολλοί, ἀλλ' οὐδεμία εὐφυὴς ἐνδυμασία,οὐδεμία παράστασις, πλὴν ἑνὸς ὁμιλοῦντος ἀπάσας τὰς λαλουμένας γλώσσας, εὐφυοῦς, χαριτολόγου καὶ τὸν Ἑβραῖον μεταπράκτην ὑποκρινόμενον. Κατὰ τάλλα ἀμιλλα μεταξὺ τῶν γυναικῶν πρὸς ἐπίδειξιν τῶν προκλητικωτέρων μελῶν τῆς ἀνθρωπολογίας.

—

Ὠθῶν καὶ ὠθούμενος εὑρέθην τέλος ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὁπόθεν ἠδυνάμην νὰ θεωρῶ κάλλιον. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐξ ὅλων τῶν μεγαλοπόλεων ἔχει τι τὸ ἰδιάζον μὴ ἀπαντῶν ἀλλαχοῦ Ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ περιεκλείοντο οἱ ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας καὶ τῆς βορείου Ἀφρικῆς. Ἐν τῷ μέσῳ ἐκείνων τῶν κινουμένων σωμάτων καὶ κεφαλῶν διέκρινέ τις τὸν ἀστραχάνειον μέλανα περσικὸν πῖλον, τὴν ἐθνικὴν τοῦ Κροάτου στολὴν, τὸ μέλαν πρόσωπον τοῦ ἀφρικανοῦ· ἤκουε καθαρὰν γαλλικὴν προφορὰν, γερμανούς, Ἰταλοὺς, ἰουδαίους, τούρκους, ὑπὸ δὲ τὰς προσωπίδας τῶν γυναικῶν φωνὰς ἀρμενίων. Καὶ μεταξὺ ὅλων τούτων ὀλίγα κοράσια τετραετῆ καὶ πεντεετῆ, μασκαρευμένα καὶ αὐτὰ, τρέχοντα κατόπιν τῶν μητέρων των, παῖδας ἐγκεκορδυλημένους ἐντὸς περσικῶν σινδόνων καὶ συνοδεύοντας μητέρας, ἀδελφὰς, ἐξαδέλφας, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ὁποίων καθῆκον αὐτῶν εἶναι νὰ μανθάνωσι τὰς νέας σχέσεις, τὰς διευθύνσεις καὶ τὰ σχετικὰ τῶν καινουργῶν ἐραστῶν.

Οἱ χοροὶ ἐπήρχοντο ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου· κατὰ τὰ διαλείμματα ἡ αἴθουσα σχεδὸν ἐκενοῦτο, ὅπως πληρωθῇ πάλιν μὲ τοὺς πρώτους ἤχους τοῦ ἀμέσως ἑπομένου χοροῦ. Μετὰ πᾶν διάλειμμα οἱ χορευταὶ ἐπανήρχοντο ῥαιδρότεροι, τολμηρότεροι· αἱ στροφαὶ ἐγίνοντο ταραχωδέστεραι, αἱ συγκρούσεις πυκνότεραι, τὰ πρόσωπα ἐρυθρότερα, ἀλλὰ τὰ βλέμματα μᾶλλον ἐσβεσμένα καὶ τὰ βήματα σφαλλόμενα καὶ ἀσταθέστερα. Ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν ἀρχῇ, ἂν οὐχὶ σεμνότης, ἀλλὰ φυσικὴ αἰδὼς καὶ συστολὴ σμικρὸν κατὰ σμικρὸν ἐξηφανίζετο, ἀφίνουσα δίοδον εἰς τὸ ἀνειμένον καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν.

Εἷς ἐν τῶν διαλειμμάτων ῥεῦμα χορευτῶν πλέον ἢ εὐθύμων μὲ παρέσυραν εἰς κλίμακα φέρουσαν εἰς τὰ ὑπόγεια· κατῆλθον, εὑρὼν τὸ διατὶ οἱ μετὰ τὰ διαλείμματα ἀναμενόμενοι ἐν τῇ αἰθούσῃ χορευταὶ ἐπανήρχοντο ζωηρότεροι καὶ ἐρυθροπροσωπότεροι. Πλῆθος δωματίων ἐδέχετο τοὺς κεκοπιακότας χορευτάς. Μὴ ἔχων ἔνδυμα χοροῦ, δὲν ἀπετόλμησα νὰ εἰσχωρήσω εἰς κανὲν τῶν δωματίων, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν περιπατῶν ἐξηκρίβουν τὰ ἐντὸς συμβαίνοντα· ἄλλως τε δὲ καὶ τινες θύραι ἀμελῶς κλειόμεναι παρεῖχον εὐκολίας εἰς ἀδιάκριτα βλέμματά μου.

Κραυγαὶ κραιπαλώδεις ἀνδρῶν: φωναὶ γυναικῶν ἀπὸ λαρύγγων οὗς ἐγεώργησεν ἡ σίφυλις καὶ τὸ ἰατρικὸν κυνήγιον, ἐνίοτε *μτσοῦ μτσοῦ* τινα βωβὰ, καὶ ἐνιαχοῦ σιγὴ ἐπί τινα λεπτά· ἔπειτα ἐνδυμασίαι ἐν ἀταξίᾳ καὶ κόμαι ἐπιδιορθουμένη κατὰ τὴν ἔξοδον. Πάντα ταῦτα ἀπόπειραι πρὸς τέλεσιν πεταχτῶν εἰς τὴν Κύπριδα θυσιῶν, συχνότατα ματαιουμένων ἀπὸ τῶν ἔξωθεν γαρσονικῶν βηματισμῶν καὶ τὸ ἐνίοτε αἰφνίδιον ἄνοιγμα τῶν θυρῶν.

Διάλογοι ἀλλόκοτοι· ἐκφράσεις ποικίλλουσαι κατὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν· βλακώδεις ἀφοσιώσεις εἰς καθάρματα· δειλαὶ φράσεις νεανίδων, νεοσσῶν ἔτι εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ βίου.

— Ἄχ! Κωτίνα μου, μὲ τρέλλανες! Εἶσαι ὤμορφο κορίτσι καὶ καλό.

— Ἡσύχασε, καϋμένε! ξέρεις πῶς τρέμω;

— Τρέμεις, καὶ γιατί; νὰ μὴ τρέμῃς!

— Ἡ μητέρα ξέρει πῶς εἶμαι ἐδῶ, ἀλλ' ὁ πατέρας....

— Φτάνει ἡ μητέρα! τοῦ πατέρα βάλτου ρίγανι· σὲ τέτοιαις δουλειαὶς τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ πατέρας; ἡ μάννα εἶναι τὸ πᾶν. Ἔλα τράβα ἕνα κονιὰκ καὶ νὰ ἰδῇς πῶς θὰ σοῦ φύγῃ ἡ τρεμούρα.

— Νἆξερες πόσο εἶναι ἄγριος!

— Ἄγριοο! ἀγρίεψε καὶ σύ.... ἔπειτα δὲ τοῦ λὲς πῶς ἤσουνα στῆς ξαδέρφης σου; Κρίμα ποῦ λένε πῶς ἡ γυναῖκαις εἶναι πονηραίς; Ἔλα τράβα ἄλλη μιά.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἐφαίνετο ἡ νέα στηριζομένη μὲ κλονούμενον τὸ βῆμα εἰς τὸν βραχίονα τοῦ ἐραστοῦ. Ἡ τελευταία ἀπειλὴ τῆς σοβαρᾶς μορφῆς τοῦ ἀθλίου πατρὸς ἐξηφανίζετο πρὸ τοῦ βλακώδους ἐκ τοῦ ποτοῦ μειδιάματος.

Εἰς τὸ ἄνω πάτωμα ἄλλη αἴθουσα, ἄλλη μουσική· λίρα, λαγοῦτα, ντέρια, ἀμανές, χορὸς τζιγιστρῶν, καὶ περὶ τὰς τραπέζας μουσουλμανόπαιδες κάμνοντες κέφι. Νέοι ἔτι φαίνονται γέροντες· λιπόσαρκοι ἐκ τοῦ ποτοῦ, κυρτοὶ ὡς ἑβδομηκοντούτεις.

Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ταραχῆς καὶ τοῦ θορύβου τὸ προανάκρουσμα τοῦ τετραχόρου καλεῖ τοὺς δαιμονιῶντας ἐκείνους εἰς τὴν αἴθουσαν· τὰ τετράγωνα σχηματίζονται 10—12 τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὁ χορὸς ἄρχεται. Δὲν εἶναι πλέον ἐκεῖνο εὐθυμία, ἀλλὰ μανία, παραφροσύνη, ὀργιῶδές τι, βακχίδες καὶ Σιληνοὶ πηδῶντες. Μετὰ τοῦτο τὸ grand repos καὶ οἱ ὅμιλοι χύνονται ἐκ νέου εἰς τὰ ὑπόγεια ὡς τὸ ἑστιατόριον. Οἱ φρονιμώτεροι, ἴσως ὅμως οὐχὶ καὶ οἱ σωφρονέστεροι, ἀνεχωροῦσιν.

Ἡ αὐγὴ ἤρξατο μετ' ὀλίγον ὑποφώσκουσα, καὶ ἐγὼ ἀνεχώρησα. Τί ἠδύνατο νὰ συμβῇ κατόπιν τῆς ὡριαίας διακοπῆς, καθ' ἣν κόφινοι ὅλοι ὀστράκων καὶ βαρέλια οἴνων, μαστίχης καὶ κονιὰκ κενοῦνται, εὐκόλως μαντεύει τις.

Ἓν μόνον πρᾶγμα μοὶ ἀφῆκεν οὐχὶ μικρὰν ἐντύπωσιν. Ἐν τῇ αἰθούσῃ Ἀλκαζὰρ ἐδόθησαν τεσσαράκοντα καὶ πλέον χοροὶ, καὶ ὅμως μεταξὺ τοῦ εὐθυμοῦντος, τοῦ μεθύοντος, τοῦ ὀργιάζοντος ἐκείνου πλήθους οὐδεμία ἐγένετο φιλονεικία, οὐδεμία ταραχὴ, οὐδ' ὁ ἐλάχιστος καυγᾶς. Διατί ἀρά γε; Ἀστυνομία δὲν παρίσταται, διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἀστυνομία καὶ δημοσία δύναμις οἱ ἐντὸς θεωρείου καθήμενοι καὶ ναργιλίζοντες τρεῖς δημαρχικοὶ κλητῆρες. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ ἀρίστη τῶν χορῶν διεύθυνσις, ἡ δημοτικότης καὶ καλὴ συμπεριφορὰ τοῦ διευθύνοντος χοροδιδασκάλου προλαμβάνει πᾶσαν ἀφορμὴν φιλονεικίας ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν δὲ ἡ διαρκὴς ἐπιτήρησις καὶ ἐπιμέλεια συντελεῖ οὐκ ὀλίγον πρὸς τοῦτο, ὑποθέτω ὅμως ὅτι πολὺ ἔχει νὰ κάμῃ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ καὶ αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν διασκεδαζόντων. Ὁ ἐν Ἀθήναις π. χ. Ῥωμηὸς, λαμβάνων, ἐὰν εὕρῃ, ὡς σύντροφον ἐν τῷ χορῷ γυναῖκα, ἐννοεῖ νὰ τηρήσῃ αὐτὴν κτῆμα αὐτοῦ ἀναπαλλοτρίωτον καὶ ἀποκλειστικὸν καθ' ὅλην τὴν διασκέδασιν. Περιβάλλει αὐτὴν, καὶ ἐὰν ἀκόμη εἶναι κοινωνικὴ ὑποστάθμη, διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ τιμῆς, ἂν δέ τις ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὴν ἢ βλέμμα περίεργον ἢ λόγον παιγνιώδη, ὡς εἴν' ἑπόμενον ἐν τοιαύταις συναθροίσεσιν, ἀμέσως ἐξαγριοῦται, καὶ τὸ μὲ *πρόσβαλες* παίρνει καὶ δίνει μέχρι τῆς ἐκρήξεως *καυγᾶ* οὕτινος τὸ τέλος μαχαίρωμα ἢ τουλάχιστον ῥῆξις κρανίου διὰ μαγκούρας. Πλὴν τοῦτο δὲν παρατηρεῖται ἐνταῦθα. Ἀναμφιβόλως ὑπάρχει λόγος τῆς διαφορᾶς ταύτης τῶν κατοικούντων τὰς δύο πρωτευούσας, ἀλλ' ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ θὰ μέρερε μακρὰν τοῦ προκειμένου.

Ἐν δημοσίῳ ἀθηναϊκῷ χορῷ ὁ εἰσερχόμενος ἄνευ *γτά-*

μας κινδυνεύει νὰ χορεύσῃ, ἐκτὸς ἐὰν τὸν ἐλεήσῃ τις τῶν φίλων ἢ γνωρίμων του· ἐνῷ ἐδῶ αἱ *κυρίαι* φέρνουν βόλταις ἐν τῇ αἰθούσῃ κατὰ ζεύγη ἄνευ ἀνδρῶν. Ἐκεῖ ἄλλοτε ἐν τοῖς *Καφφὲ-Σιαντὰν* καὶ τοῖς ζυθοπωλείοις, ἐν οἷς ὑπηρετοῦν γυναῖκες, οἱ νέοι σας χάσκουν θεοπαιοῦντες πλάσματα, ἀλλαχοῦ ἀντὶ σφάντζικας ἀγοραζόμενα, ἐνταῦθα ἡ ἀφθονία τοῦ ἐμπορεύματος, κατὰ τὸν στοιχειωδέστατον νόμον τῆς *Πλουτολογίας*, καθιστᾷ αὐτὸ ἄνευ τιμῆς καὶ ζητήσεως. Ἀφ' ὅτου μάλιστα ἡ δημαρχία ἀνεγνώρισε τοὺς οἴκους τῆς ἀπωλείας, ἐπιβαλοῦσα αὐτοῖς καὶ φόρον ἐπιτηδεύματος, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἔστι. Μάτην αἱ ἐφημερίδες κατεκραύγασαν κατὰ τῆς κατακλυσάσης τὸ Πέραν διαφθορᾶς· τὸ κακὸν χωρεῖ αὐξανόμενον. Ἐν ἄλλοις τόποις αἱ κατοικίαι τῶν ἱεροδούλων γνωρίζονται διὰ τοῦ πρὸ τῆς θύρας αὐτῶν κρεμαμένου ἐρυθροῦ φανοῦ. Ἐὰν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο προέβαινεν ἡ ἐνταῦθα ἀστυνομία, βεβαίως θὰ προετίμα νὰ διατάξῃ τὸ ἐναντίον. Θ' ἀνήρτα τοιούτους πρὸ τῶν ἐντίμων οἰκιῶν· ἄλλως δὲν θὰ ἐπήρκουν οἱ φανοὶ οὐδὲ *Ἐνετικῆς Φωτοχυσίας*. Κατὰ τοὺς καταλόγους τοὺς δημαρχικοὺς, ναοὶ ἀφιερωμένοι εἰς τὴν λατρείαν τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης ἀριθμοῦνται μόνον ἐν Γαλατᾷ καὶ Σταυροδρομίῳ περὶ τοὺς 2500 μετὰ τινων δεκάδων καὶ μονάδων ἔτι· καὶ οὗτοι εἶναι οἱ ἐπίσημοι. Πρόσθες εἰς τούτους τοὺς ἡμιεπισήμους καὶ ἀσήμους, καὶ θὰ ἴδῃς πόση οἰκονομία φανῶν θὰ γείνῃ πρὸς δήλωσιν τῶν ἐντίμων οἰκιῶν!

Ἐνυάλιος,

Ἤνοιξεν!! Ἤνοιξεν!!

πρὸ πέντε ἡμερῶν γελόεν καὶ ἐρυθρόχρουν ὡς *μπριζόλα* αἱμοσταγὴς τὸ

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Η ΕΛΛΑΣ

καὶ σὺν αὐτῷ ἤνοιξαν καὶ τόσοι στόμαχοι τοσούτων πελατῶν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ξενοδοχείου οἵτινες ἐν μέσῳ γελώτων καὶ θυμηδίας καὶ τοσαύτης φαντασιώδους πολυτελείας καταβροχθίζουσι τὰ *περιπλάρυγγα* φαγητά του.

Ἔχουν ὅλα ἐλκυστικὴν δύναμιν ὡς κόραι σφριγῶσαι!

Κάμνουν θαύματα διότι σὲ χορταίνουν εὐθύς, ἐνῷ ἅμα καθίσῃς νομίζεις ὅτι δὲν θὰ γλυτώσῃς μὲ πέντε μερίδαις τοὐλάχιστον!

Ἔχουν τὸ ἰδιαίτερον προσὸν νὰ σοῦ πληρώνουν μὲ τὸ αἱματόχρουν νόμισμα τῆς ὑγείας τὸ ὠχρὸν τοῦ Γεωργίου.

ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ

γείνεται ἔροδος ἀπὸ τῆς 11 π. μ. καὶ τῆς 6 μ. μ. ὑπὸ τόσων πολιορκητῶν στομάχων.

ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ

ἂν γελασθῇς καὶ ὑπάγῃς κατὰ τὴν 1ην τὸ μεσημέρι ἢ τὴν 8ην τὸ βράδυ δὲν θὰ εὕρῃς οὔτε μίαν πατάταν!

Ἡ ὑπηρεσία.

διεξάγεται ὑπὸ *γαλλίδων πρώτης* μὲ ταχύτητα ἠλεκτρικοῦ σπινθῆρος. Πρὶν ξεδιπλώσῃς τὴν πετσέτα σου ἔχεις ἐνώπιόν σου τὸ φαγητόν. Σὲ ὑποχρεώνουν μέχρι.. ..... *μπαξισιοῦ*.

Ἡ καθαριότης,

ὡς παρθένος ἰδιότροπος, μὲ λευκὴν ἐσθῆτα καὶ λευκοτέρους βραχίονας διατάττει τὰ πάντα κατὰ τὸ ἴδιον αὐτῆς σύστημα.

Ἡ πρωτοτυπία

φθάνει μέχρι τοῦ διπλώματος τῶν πετσετῶν!

Οἱ πολυέλαιοι, τὰ διπλὰ παραπετάσματα, τὰ ἔπιπλα, ἡ ἐπίστρωσις τῶν τραπεζῶν, ὁ χρωματισμὸς τῶν τοίχων, ὅλα, ὅλα, δεικνύουν πρωτότυπον πνεῦμα καλαισθησίας (bon goût.) καὶ πρὸς στιγμὴν νομίζεις ὅτι εὑρίσκεσαι εἰς ἑστιατόριον τοῦ Palais Royal.

Ἡ Κεντρικότης

τοῦ ξενοδοχείου, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ καὶ παρὰ τὴν πλατείαν Συντάγματος, θέλει καταστήσει αὐτὸ κέντρον τοῦ καλλιτέρου κόσμου καὶ τῶν μεγαλοπρεπεστέρων γευμάτων. Καὶ τοῦτο προνοήσας ὁ ἄξιος διευθυντὴς αὐτοῦ, ἐφρόντισε νὰ διασκευάσῃ καὶ ἰδιαιτέραν αἴθουσαν, ἐπίσης μεγαλοπρεπῶς εὐπρεπισμένην, δι' οἰκογενείας καὶ ὁμίλους φίλων.

ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΑ

εἶναι εὐρωπαϊκώτατον, ἀμίμητον, καὶ ὅστις ἐννοεῖ νὰ τρώγῃ καλὰ καὶ πληρώνῃ τίποτε, ἂς εἰσέρχεται εἰς τὸ λαμπρὸν καὶ ἀρτισύστατον

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Η ΕΛΛΑΣ

ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, παρὰ τῇ πλατείᾳ Συντάγματος.

καὶ ἐκεῖ Au revoir!

Γ. Γ. Σήμερον κομίζονται ἐκ Παρισίων οἱ πρὸ μηνὸς περίπου ἐπίτηδες παραγγελθέντες οἶνοι, οἵτινες θὰ στέρωσι μὲ ἰδιαιτέραν χάριν ὅλην τὴν φαιδρότητα!

(Ε.—1).

ΣΥΚΑ ΧΙΩΤΙΚΑ, γεμάτα μαστίχην, εὐωδέστατα καὶ σκληρὰ πωλοῦνται εἰς τὸ Χιακὸν Κατάστημα τοῦ κ. **Καμπούρη**, *ὁδὸς Βουλῆς κατὰ τὴν βρύσιν τοῦ Λέκα.*

ΜΠΙΡΑ τοῦ **ΜΟΝΑΧΟΥ** εἰς μποτίλιες, **μόνον** πρὸς **1,90** ἑκάστη καὶ τῆς **ΒΙΕΝΝΗΣ (Ντρέρ) μόνον** πρὸς **1,50** πωλεῖται ἐν τῷ **ὑποκαταστήματι Οἴνων Εὐβοίας,** *Ὁδὸς Πατησίων,* **Χαφτεζᾶ.**

Τύποις «ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ»

ΛΟΓΟΣ

Ν. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΓΥΙΑΣ

Ἐκφωνηθεὶς τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου 1882, περὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Ἀγυιᾶς.

Κύριοι Βουλευταί,

Οὗτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅ,τι κεν εἴπω.

Τουτέστιν μὴ ἀποβάλλετε τὸν λόγον μου, πρὶν βασανίσητε αὐτὸν δικαιογνωστικῶς.

Κύριοι,

Κατέβην εἰς τὴν πολιτικὴν κονίστραν τῆς βουλευτικῆς ὑποψηφιότητος εἰς τὰς ἐπαρχίας Θετταλομαγνησίας καὶ Ἀγυιᾶς, συνεπείᾳ προσκλήσεως τῶν προκρίτων τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν, καὶ ἀπεφάσισα τοῦτο, τοῦ νὰ τεθῶ ὑποψήφιος βουλευτὴς ἀμφοτέρων τῶν ἐπαρχιῶν, ὡθούμενος τὰ μᾶλλον ἀπὸ τὸ φιλοσοφικὸν δόγμα τοῦ ἀρχαίου φιλοσόφου Πλάτωνος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, λέγον:

Καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν Πατρίδα χαλεπαίνουσαν, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, καὶ γὰρ μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων τιμιώτερόν ἐστι πατρίς, καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ, καὶ παρὰ θεοῦ, καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς γε νοῦν ἔχουσι.

Τὸ δόγμα τοῦτο ἐπέδρα, ὡς τὸ πῦρ τοῦ Προμηθέως ἀνέφλεγεν εἰς τὰ στήθη τὴν φιλοπατρίαν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους ἀρχαίους προπάτορας ἡμῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, οἵτινες ὕψωσαν δι' ἔργων ἐπιφανῶν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς αἴγλης, καὶ μέχρι συντελείας κόσμου μετὰ θαυμασμοῦ αἱ νεώτεραι γενεαὶ θὰ ἀναγινώσκωσι τὴν ἔξαλλον ἱστορίαν αὐτῶν. Καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν κατὰ τὸ 1821 ἐκ τοῦ θείου τούτου φιλοσοφικοῦ πλατωνικοῦ πυρὸς ἀναζωπυρωθέντες κατέβησαν εἰς τὴν ἄνισον αἱματοσταγῆ πάλην, μὲ πηλίνους πόδας ἔθραυσαν τὰ σιδηρὰ δεσμὰ τῆς ἀφορήτου ἐκείνης θηριώδους τουρκικῆς τυραννίας, καὶ μᾶς παρέδοσαν τὴν Ἑλλάδα ἔνδοξον καὶ κραταιάν, καὶ νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ἡ ἔνδοξος ἐκείνη πατρίς μας κινδυνεύει νὰ ἀπολεσθῇ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς χλεύης καὶ καταισχύνης εὑρισκομένη κακῇ μοίρᾳ, καὶ σχεδὸν ἅπασα ἡ Ἑσπερία Εὐρώπη ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ μὴ κατονομάζουσα Ἕλληνας τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι κατοίκους ἰθαγενεῖς, ἀλλὰ χλευαστικῶς ἀποκαλεῖ αὐτοὺς **Γαιρκούλους**, καὶ τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς ἀβελτηρίας ἡμῶν καὶ τῆς κακῆς διοικήσεως τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνητῶν μας, ὡς μὴ ὤφειλον νὰ ἀφήσωσι τὴν πατρίδα ὑπὸ ἀδοξίαν· καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὡρμήθην εἰς τὸ νὰ τεθῶ ὑποψήφιος καὶ ἀπὸ τὸ λεγόμενον φιλοσοφικὸν δόγμα τοῦ Πιττακοῦ φιλοσόφου: — «καλῶς πράττει ἡ πόλις, τοῖς πονηροῖς οὐκ ἔξεστιν ἄρχειν».

Ὑποψήφιος ὢν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Θετταλομαγνησίας καὶ Ἀγυιᾶς δὲν ἐσπουδάρχησα, οὐδὲ ἐξελιπάρησά τινα τῶν ἐκλογέων μου, οὐδὲ ὑπεσχέθην ἐπιδόματα θεμιτὰ καὶ ἀθέμιτα, καὶ οὐδὲ ἔτρεξα ἀπὸ χωρίον εἰς χωρίον, οὐδὲ ἀπὸ οἶκον εἰς οἶκον τῶν ψηφοφόρων, ὅπως ἐλέω με ψηφίσωσιν. Ἀλλ' ἄφησα αὐτοὺς ἐλευθέρους νὰ με ψηφίσωσιν, ἂν με ἐνόμιζον ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης των, καὶ μόνον εἰς τὸ χωρίον τοῦ μακαρίτου πατρός μου μετέβην καὶ ἠσπάσθην τὸ κατώφλιον τῆς πατρικῆς μου οἰκίας, καὶ εἶδον τὸν καπνὸν τῆς ἑστίας ὑψούμενον πρὸς τὰ ἄνω λαμπρότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου τοῦ ὁρίζοντος τῶν Ἀθηνῶν, ἀνακράξας γεγονυῖα τῇ φωνῇ ὡς ὁ Ὀδυσσεύς:

Αὐτὰρ Ὀδυσσεύς,
ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται.

καὶ εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντάς με ἀπέστειλον τὴν φωτογραφίαν μου καὶ τὸ πρόγραμμά μου, εἰς ὃ εἶχον ἐκθέσει τὰς ἀρχάς μου, τὰς ὁποίας ἐπρέσβευον καὶ πρεσβεύω καὶ θέλω τηρήσει θρησκευτικῶς, τοῦ νὰ ἦμαι ἀμείλικτος ἀντιπολιτευόμενος εἰς τὰ κακῶς ἔχοντα· καὶ πρὸ δύο ἡμερῶν τῆς ἐκλογῆς μετέβην εἰς Ἀγυιὰν φέρων ὡς λεφκλαιον τῆς ἐκλογῆς μου τὴν ἀτειρέα φωνήν μου καὶ γλῶσσαν, καὶ δημοσίως ἐνουθέτησα τοὺς συνεπαρχιώτας μου περὶ τῆς ἀξίας τῆς ψήφου των, καὶ ὅτι ἐκ τῶν χειρῶν τῶν βουλευτῶν ἐν γένει κρέμαται ἡ εὐδαιμονία τῆς μερικῆς πατρίδος καὶ ὅλου τοῦ Κράτους ἡ ὀλβιότης, καὶ οὕτω διὰ τῆς ὁμοφώνου, ἀδόλου καὶ ὁμοθύμου ψηφοφορίας τῶν ἐκλογέων τῆς ἐπαρχίας Ἀγυιᾶς ἀνεδείχθην βουληφόρος ἀνὴρ καὶ ἡ ἐκλογή ἡμῶν ἐστὶν ἀμώμητος καὶ ὅλως ἀθῶα, ὡς ἐξελθὼν βουλευτὴς ἐκ τῆς ἀδόλου ἀγάπης καὶ φωνῆς ὁμοθύμου τῶν ἐκλογέων τῆς ἐπαρχίας Ἀγυιᾶς καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς δαιδάλου καλπονοθεύσεως καὶ μιάνσεως τῆς κοινῆς θελήσεως καὶ συνειδήσεως διὰ δωροδοκίας, σπουδαρχίας, ὡς συμβαίνει ἐνίοτε μοιραίως ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι· ἀπέστειλον δὲ τὴν φωτογραφίαν μου πρὸς τὰς ἐπαρχίας Ἀγυιὰν καὶ Θετταλομαγνησίαν, ὅπως, ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ τῆς γνωριμίας τῆς ἀτομικῆς μου ὀντότητος πρὸς τοὺς μὴ γνωρίζοντάς με προσωπικῶς, διδάζω ἠθέλησα τοὺς συμπολίτας μου εὑρισκομένους εἰσέτι ἐν τῇ ἀθωότητί των τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρίστων ἐν τῇ κοινωνίᾳ των ἄνευ σπουδαρχίας καὶ πάσης ἄλλης διαφθορᾶς, ὅπως λέγει ὁ Ἰσοκράτης:

«Οἱ ἄριστοι τὰς τιμὰς ἕξουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι μηδὲν ἀδικηθήσονται, ταῦτα γὰρ πρώτιστα καὶ μέγιστα στοιχεῖα χρηστῆς πολιτείας ἐστίν».

καὶ περιπλέον ὑποδείζω καὶ παράδειγμα εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐλευθέρας παλαιᾶς Ἑλλάδος τοῦ τρόπου τῆς ἐλευθέρας καὶ ἀνεπηρεάστου ἐκλογῆς τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν καὶ εἰ μὲν ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀδιαφορίας πρὸς τὸ ψηφοφορεῖν τοὺς βουλευτὰς ἤθελεν ἐφαρμοσθῇ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Κράτους, παύει πρόρριζα ἡ σπουδαρχία, καὶ τὸ ἐπαχθὲς καὶ μυσαρὸν ἔγκλημα τῆς δωροδοκίας, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς μὲ μεγάλην ἐπίτασιν ὡς πολυκέφαλος Ὕδρα ἀναπτύσσεται κατὰ τὰς ἐκλογάς, καὶ θέλει παύσει ἐξ ὁλοκλήρου, ἅμα οἱ ψηφοφόροι ἴδωσι τοὺς ὑποψηφίους βουλευτὰς ἐρχομένους ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν μὲ αὐταπάρνησιν καὶ ἀδιαφορίαν θηρεύοντες μόνον τὴν βουλευτικὴν ἀξίαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐγχωρίου Κοινωνίας, πρὸς μόνον τὸν εἰλικρινῆ σκοπὸν τοῦ νὰ πράξωσι τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὴν πατρίδα χαλεπαίνουσαν, καὶ τότε οἱ ἐκλογεῖς ἐλευθέρως ἐκλέγουν τοὺς τυχὸν καταλλήλους, ὅπως ἀντιπροσωπεύσουν αὐτοὺς ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ.

Τοιοῦτος ὅθεν βουλευτὴς πρὸς τὸ πράξαι τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὴν πατρίδα ἔρχομαι ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, φέρων μὴ τὰς χεῖρας ὀρεγνύς, ἀλλὰ κάτω, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς κεφαλῆς μου τὴν ἐπιγραφήν:

«Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾧ λαοί τ' ἐπιτετραφαται, καὶ τόσσα μέμηλε».

καὶ ζητῶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον περίβολον, (ὃν περ θεωρῶ ὡς τὸν ἱερὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ ἡμῶν Χριστοῦ), εἰς ὃν εἶναι συνηθροισμένοι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἂν λοιπὸν μὲ δεχθῆτε παρ' ὑμῖν, ἀδιαφοροῦντες εἰς πάντα τύπον καὶ δῆθεν παρατυπίαν, εἶναι τιμή σας· ἂν δὲ καὶ δὲν μὲ δεχθῆτε, ἐντροπὴ ἐδική σας.

Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἐξετάσω ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν τὰ ζητήματα τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἰω. Κατζικοπούλου καὶ παραπονουμένου, ὅτι δῆθεν ἀπεκλείσθη ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου Λαρίσσης τοῦ νὰ ἀνακηρυχθῇ ὑποψήφιος Ἀγυιᾶς ἕνεκα ἐλλείψεως 12 ἐκλογέων.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο διαφεύγει τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Βουλῆς, καὶ τὸ πρωτοδικεῖον, ἄρθρ. 28 ἐκλ. Νόμου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως, καὶ μόνον ἡ Βουλὴ ἔχει δικαίωμα νὰ ἐξετάζῃ τὰ προσόντα τῶν βουλευτῶν, ἄρθρ. 29 ἐκλ. Νόμου κατὰ τὸ ἄρθρ. 70 τοῦ Συντάγματος, καὶ ἂν τὸ ἐναντίον ἡ Βουλὴ ἔχῃ ἁρμοδιότητα νὰ ἐπιλαμβάνηται καὶ ἐξετάζῃ τὰς ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων περὶ ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν καὶ νὰ ἀκυρώνῃ τὰς ἀποφάσεις ὡς παρανόμους ἢ ἐσφαλμένας καὶ συνεπείᾳ τούτου νὰ ἀκυρώνῃ ριζικῶς τὴν ἐκλογὴν ἐν γένει τῶν ἐκλεγθέντων βουλευτῶν, τότε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται νὰ περιπέσῃ εἰς ἓν μέγα λάθος τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ σχηματισθῇ ἀπαρτία τῆς Βουλῆς, καὶ καθὼς μία κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔχει ἀντισυνταγματικὴν διάθεσιν νὰ κρατῇ τὴν ἐξουσίαν ἐκ παντὸς τρόπου, ὡς συνήθως δυστυχῶς συμβαίνει ἐν τῇ Ἑλλάδι, τοῦ νὰ ἐμφορῆται κυβέρνησις ἐκ τῶν στίχων τοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους:

«Εἴπερ γὰρ ἀδικεῖν χρὴ, τυραννίδος πέρι κάλλιστον ἀδικεῖν, τἀ δὲ ἄλλα εὐσεβεῖν χρεών».

ὡς εἶπεν ὁ Ἐτεοκλῆς τύραννος τῶν Θηβῶν πρὸς τὴν μητέρα του Ἰοκάστην, διατί δὲν ἔδιδε τὴν ἐξουσίαν πρὸς τὸν Πολυνείκην τὸν ἀδελφόν του κατὰ τὴν περὶ τούτου συμφωνίαν του. Ἑπομένως ζητῶ τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ριζικῆς ἀκυρώσεως τῆς ἐκλογῆς Ἀγυιᾶς, τοῦ ἂν καλῶς ἢ κακῶς τὸ πρωτοδικεῖον Λαρίσσης δὲν ἀνεκήρυξεν ὡς ὑποψήφιον βουλευτὴν τὸν Ἰω. Κατζικόπουλον καὶ τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ Δημάρχου εἶναι πάντῃ ἀπαράδεκτον, καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ ἐκλογεῖς ἦσαν γεγραμμένοι πράγματι εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὸ Δικαστήριον ἦσαν γεγραμμένοι μὲ ἄλλα ὅλως διαφορετικὰ ἐπώνυμα, ὡς ἐντρεπόμενοι νὰ ὑπογραφῶσι μὲ τὰ ἀληθῆ των ἐπίθετα, ὑποστηρίζοντες τὸν Ἰω. Κατζικόπουλον ὡς βουλευτὴν τῆς ἐπαρχίας Ἀγυιᾶς, ἀφοῦ ἡ πατρὶς αὐτοῦ Κυνουρία τὸν ἔχῃ ἀπόβλητον καὶ ἀποπομπαῖον.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα τῆς ἀκυρώσεως τοῦ 2ου τμήματος τοῦ Κεραμιδίου, λέγω, ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης μὴ λαβὼν ἐγκαίρως τὴν ἔγγραφον παραγγελίαν τοῦ Εἰσαγγελέως Λαρίσσης εἰμὴ τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1881· καὶ κατὰ τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1881 ἐνεργήθη πανηγυρικῶς ἡ ἐκλογὴ τοῦ τμήματος τούτου ἐν Κεραμιδίῳ, παρασταθέντων ψηφηφόρων 518, οἵτινες ἐψηφηφόρησαν κατὰ βούλησιν ἐλευθέραν ἀφοῦ προηγουμένως συνετάχθη πρακτικὸν περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφηφορίας, παρόντων τῶν ὑποψηφίων, καὶ ὑπογραφέντων ἄνευ τῆς παραμικρᾶς ἀντιρρήσεως καὶ μετὰ τὴν διαλογὴν ἔνιοι τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν, ἀφοῦ εἶδον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφηφορίας ἐναντίον των, ἠρνήθησαν νὰ ὑπογράψωσι τὸ ἐπὶ τούτῳ συνταχθὲν πρακτικὸν, ὅθεν ἂν ἐγένετο τὴν 22 Δεκεμβρίου 1881 ἡ ἐκλογὴ τοῦ 2ου τμήματος Ἀγυιᾶς καὶ οὐχὶ τὴν 20 Δεκεμβρίου 1881 δὲν ἔχει τι τὸ ἐπιλήψιμον καθὸ τὸ κώλυμα προῆλθεν ἐκ τῆς ἐξουσίας αὐτῆς, καὶ ἅμα ἤρθη ἐκ τοῦ μέσου τὸ κώλυμα τοῦτο, ἐξηκολούθησεν ἡ ἐκλογὴ ὡς εἰς διηνεκῆ συνέχειαν τοῦ σταδίου τῆς ἐκλογῆς, καὶ καθ' ὅσον οἱ ψηφηφόροι ἀπὸ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1881 κεχηνότες καὶ καραδοκοῦντες ἐπερίμενον τὸν Εἰρηνοδίκην ἵνα ψηφηφορήσωσιν ἐξασκοῦντες τὸ ὕψιστον καὶ ἱερώτερον δικαίωμά των ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ οὕτω συμβαίνει καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ὁσάκις συμπέσει κώλυμα, ἐξακολουθεῖ ἡ ἐκλογὴ τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἀπὸ τῆς παύσεως τοῦ κωλύματος· ὥστε ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι ἀβάσιμος, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲν ἐψηφηφόρησαν ἅπαντες οἱ ἐκλογεῖς 718, ἐνῷ μόνον ἐψηφηφόρησαν 518· ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει σχεδὸν εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα τοῦ νὰ μὴ προσέρχωνται ἀπαξάπαντες εἰς τὴν ψηφηφορίαν, καὶ καθ' ὅσον ὁ Νόμος τοὺς ἀγρυπνοῦντας βρηθεῖ, καὶ οὐχὶ τοὺς ῥαθυμοῦντας. Ἀλλὰ καὶ ἂν διατάξητε νέαν ἐκλογὴν Ἀγυιᾶς, ἐστὲ βέβαιοι, Κύριοι, ὅτι οἱ λεγόμενοι ὑποψήφιοι οὐδὲ πέντε ψήφους θέλουσι λάβει ὑπὲρ ἑαυτῶν, διότι δὲν πρόκειται ἡ ἐπαρχία Ἀγυιᾶς νὰ στείλῃ ἀγωγιάτας ἀντιπροσώπους εἰς τὸ ΑΛΠΑΝΕΚΟΝ, ἀλλὰ εἰς τὸ κοινοβούλιον, εἰς ὃ συναθροίζονται οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ ἔθνους ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου, καὶ καθ' ὅσον οἱ Ἀγυιεῖς εἶναι νοήμονες καὶ ἐγγράμματοι καὶ καλῶς γνωρίζουσι νὰ διαθέσωσιν ἐλευθέρως τὰς ψήφους των προκειμένου λόγου περὶ ἐκλογῆς καταλλήλων προσώπων, καὶ καθ' ὅσον δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεασθῶσιν ἀπὸ ὁποιανδήποτε πονηρὰν ἀφορμὴν, ὡς πάντες βιομήχανοι καὶ κτηματικοί, καὶ αἰσθάνονται τὴν ἀξίαν τῆς ἐλευθερίας.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ Κ. ΛΕΚΑΤΣΑ

Τελείωσε! Ἐσχηματίσαμεν ἰδέαν, ὅτι διὰ νὰ γίνωμεν ἄνθρωποι πρέπει νὰ μεταβῶμεν ὅλοι εἰς κάνὲν ψυχρὸν κλῖμα, νὰ ἀκονίσωμεν τὰ καλακά μας νεῦρα, νὰ ἐγχύσωμεν ἐν τῷ αἵματί μας σίδηρον ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς, νὰ θωρακίσωμεν τὸ ἠθικόν μας καὶ τὸ φυσικόν μας διὰ πανοπλίας μεσαιωνικοῦ ἱππότου, διὰ νὰ δυνάμεθα ἐπιστρέφοντες νὰ ἐπιχειρῶμεν καὶ ἡμεῖς κἀνὲν ἔργον, ἀντὶ νὰ ὑγραινώμεθα ὑπὸ λόγων καὶ φλυαρίας. Τὴν ἰδέαν αὐτὴν ἐνέπνευσεν εἰς ἡμᾶς χθὲς ὁ ἀληθὴς θρίαμβος τοῦ καλλιτέχνου μας Λεκατσᾶ, ὅστις παῖς ἔτι Ἰθακήσιος ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀκτὰς, ἄγνωστος, ἀπροστάτευτος, ἄπορος, καὶ εἶπε: Θὰ κατατριβῶ, θὰ στερηθῶ, θὰ ὑποστῶ περιπετείας, θ' ἀρχίσω ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων, ἀλλὰ θὰ φθάσω εἰς τὰ μέγιστα, ἀλλὰ θὰ γίνω Ἄγγλος ἠθοποιὸς καὶ θὰ καταχειροκροτηθῶ ὑποδυόμενος πρῶτα πρόσωπα ἐντὸς τῶν βρεττανικῶν ναῶν, ὅπου λατρεύεται ὁ θεὸς Σαιξπηρ. Εἶπε καὶ ἐγένετο. Ἐγένετο Χάμλετ, Σάϋλωκ, Ἰάγος, Ρισελιέ, ἀφοῦ ἐχρηματίσε κατὰ πρῶτον πρόσωπον βωβὸν, ἀφοῦ κατῆλθε καὶ εἰς τὴν παντομίμαν ἀκόμη, διότι αὐταὶ ἦσαν αἱ ὁδοί, ὅθεν ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σκοπούμενον.

Καὶ ἀφοῦ ἐπλήρωσε τὸν θώρακά του ἀγγλικῆς ὁμίχλης διὰ νὰ μὴ βλέπῃ ἐμπόδια καὶ νὰ μὴν ἀκούῃ ἀποθαρρύνσεις, ἦλθεν ἐδῶ καὶ εἶπε: Μὲ τὸ τίποτε, χωρὶς μέσα, χωρὶς χρήματα, διὰ τῆς ἐπιμονῆς μου μόνον, ἐναντίον ὅλου τοῦ κόσμου, ἐναντίον ζηλοτυπιῶν καὶ ἀνταγωνισμῶν, θὰ καταρτίσω θίασον ἑλληνικὸν νέον, θὰ τὸν μορφώσω κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀληθοῦς τέχνης, θὰ μάθω ἐγὼ τὴν ἑλληνικὴν, ἢν ἐν τῇ ξένῃ ἀπέμαθον, καὶ θὰ συνδέσω ἀρρήκτως τὸ ὄνομά μου μετὰ τοῦ νέου ἑλληνικοῦ θεάτρου. Εἶπε, καὶ χθὲς ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ λόγοι του ἤρχισαν ὑπὸ αἰσιωτάτους οἰωνοὺς νὰ λαμβάνωσιν ὕπαρξιν, χρῶμα, ζωήν.

Ὅταν τὸ πρῶτον ὑπεκρίθη τὸν Χάμλετ εἰς τὰ Ὀλύμπια ἀγγλιστί, μετὰ τοῦ τότε θιάσου τῶν ἀδελφῶν Ταβουλάρηδων, ὁ κόσμος ἔμεινεν ἔκπληκτος ἐκ τῆς ὡραίας τέχνης καὶ τῆς δραματικῆς δυνάμεως, ἣν ἔκρυπτεν εἰς τὰ στήθη καὶ τὰς κινήσεις, εἰς τὴν φωνὴν καὶ τὸ παράστημα, εἰς τὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰς στάσεις του ὁ νέος, ὁ λεπτός, ὁ βραχὺς, ὁ μικρόσωμος Ἀγγλόφωνος Ἰθακήσιος. Τὸν ἐθαύμασαν, τὸν ἐχειροκρότησαν, τὸν ἀνευφήμησαν καὶ τὸν ἠγάπησαν.

Ἀλλ' αὐτὸ ἦτο ἁπλῆ ἐμφάνισις τοῦ καλλιτέχνου ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας· ὁ κ. Λεκατσᾶς δὲν ἦλθε νὰ δρέψῃ χειροκροτήματα δι' ἑαυτὸν, διότι τοιούτων ἀπελάμβανε καὶ ἐν Λιβερπούλῃ καὶ ἐν Μαγχεστρίᾳ καὶ θ' ἀπελάμβανεν, ἐὰν ἐπέμενε, καὶ ἐν Λονδίνῳ ἀκόμη, αἱ δὲ ἀγγλικαὶ χεῖρες κροτοῦσιν ἐπίσης καλῶς ὡς αἱ ἑλληνικαί. Αὐτὸς εἶχε τὴν μεγάλην ἰδέαν νὰ σχηματίσῃ τὸν πρῶτον ἑλληνικὸν θίασον, οὐχὶ μάζωμα μαγείρων, τυπογράφων, ταπετσιέρηδων, ραπτῶν, ζυθοπωλῶν, ἀσβεστοχριστῶν, γκαρσονίων μπιραρίας, λουκματζίδων, ὀρμώντων ὅλων ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ ἀνταλλασσόντων βούρτσας, ψαλίδας, συνθετήρια, ἐμποροσθέλας ἀντὶ στεμμάτων δουκῶν, ἀντὶ σκήπτρων βασιλέων, ἀντὶ βελάδας μαρκησίου, ἀντὶ χλαμύδος, θώρακος, περικεφαλαίας. Τίς, ἀκούσας αὐτῆς τῆς μεγάλης ἰδέας, δὲν ἔσκωψε, δὲν ἀπεθάρρυνε τὸν κ. Λεκατσᾶν; Ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ Μουσικὸς καὶ Δραματικὸς σύλλογος τῷ ἐπεδαψίλευσε τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ προστασίαν, χωρὶς νὰ τῷ δώσῃ καὶ ὑλικὴν τοιαύτην, ἀνάλογον τοῦ μεγάλου σκοποῦ, οἱ θερμότεροί του φίλοι καὶ συνήγοροι ἀπηλπιζόμεθα, συλλογιζόμενοι ὅτι καὶ τὸ ἐφετεινὸν καλοκαῖρι θὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν τὰς συντεχνίας καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς.

Ἡ προχθεσινὴ ἑσπέρα διέλυσε τοὺς φόβους μας, ἐπαγίωσε τὰς ἐλπίδας μας.

Δὲν θὰ εἴπωμεν πολλὰ περὶ τῶν θαυμασίων δραματικῶν καλλιτεχνημάτων τὰ ὁποῖα ὡς ταχυδακτυλουργὸς ἀπὸ πίλου ἢ ἄλλου περιέχοντος ἐξῆγε καθ' ὅλην τὴν παράστασιν ἀλλεπάλληλα, ἀντιφατικὰ, συγκρουόμενα, μεταπίπτοντα. Τὸ δρᾶμα δὲν εἶναι μεγάλο πρᾶγμα· ὁ Βοῦλβερ διεκρίθη ὡς μυθιστοριογράφος, ὡς δραματοποιὸς εἶναι φαινόμενον πολὺ παροδικόν. Τοιοῦτο δὲ ὂν τὸ δρᾶμα ὑπὸ τὴν ἐπωτερικὴν αὐτοῦ ἀξίαν, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἐνδιαφέροντος, οὐδὲν εἶχε τοιοῦτο διὰ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον, τὸ πολὺ ἀνιστόρητον καὶ ἀγνοοῦν σχεδὸν τὸν μέγαν ἱστορικὸν χαρακτῆρα τοῦ **Ρισελιέ**. Ἡ παρεμβολὴ δὲ τῆς ἀγγλικῆς φωνῆς διὰ τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον καθίστα τὸ δρᾶμα σχεδὸν ἀκατάληπτον.

Εἴχομεν λοιπὸν καθαρὰν καλλιτεχνικὴν ἐσπερίδα. Ἐπρόκειτο νὰ θαυμάσωμεν καὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν τέχνην καὶ τεχνίτας, ἀπαγγελίαν καὶ κλίμακα φωνῶν, στάσεις καὶ κινήσεις, σύνολον καὶ λεπτομερείας, πάθος καὶ μεταπτώσεις, ὑποκρισίαν καὶ φυσικότητα, οὐχὶ δὲ ποίησιν καὶ δρᾶμα, σπινθῆρας καὶ αἰσθήματα, ἰδέας καὶ διαλόγους, πλοκὴν καὶ ὑπόθεσιν. Ὅλοι παρηκολουθοῦμεν τὸν Λεκατσᾶν ὡς ἀετιδέα τῆς τέχνης, καὶ ὅλοι παρηκολουθοῦμεν τοὺς ὑπ' αὐτὸν νεαροὺς ὑποκριτὰς ὡς νεοσσοὺς τῆς δραματικῆς. Ἡμῶν τὸ ἐνδιαφέρον μάλιστα συνεσπειροῦτο περὶ τοὺς δευτέρους μᾶλλον ἢ τὸν πρῶτον· διότι ἐπρόκειτο νὰ λυθῇ ἓν πρόβλημα, περὶ τοῦ τρόπου τῆς γεννήσεως καὶ παρ' ἡμῖν δραματικῆς τέχνης, δυναμένης νὰ ἑρμηνεύῃ καλλιτεχνικῶς αἰσθήματα, πάθη, ἰδέας, ὅλον τὸν πολύχρωμον καὶ πολυκύμαντον κόσμον, τὸν ὁποῖον κρύπτει ἡ παγκόσμιος λέξις: **Δρᾶμα**. Καὶ μόνον συναρπαζόμενοι ὑπὸ τῆς δημιουργίας ἀνθρώπου, ἥτις ἐτεκταίνετο ἐκεῖ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου τοῦ θιάσου, πλάττοντος καὶ μεταπλάττοντος τὸν Ρισελιέ, πίπτοντος καὶ μεταπίπτοντος ἀπὸ πάθους εἰς γαλήνην, ἀπὸ γαλήνης εἰς θύελλαν, ἀπὸ θυέλλης εἰς διπλωματίαν, ἀπ' αὐτῆς πάλιν εἰς τὴν ἐγκαταλείψιν, ἐλησμονοῦμεν τοὺς νέους, καὶ ἐπληρούμεθα αὐτῆς τῆς δαιμονίας τέχνης, ἥτις ἔκαμνεν αὐτὰς τὰς μεταμορφώσεις ἐπὶ σκηνῆς. Δύνασαι νὰ ἔχεις διέλθει ὥρας ὁλοκλήρους μετὰ τοῦ κ. Λεκατσᾶ, ὀλίγα λεπτὰ πρὶν τῆς παραστάσεως, καὶ κατ' αὐτὴν, νὰ μὴ δύνασαι νὰ πιστεύσῃς ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ πρὸ μικροῦ μετὰ σοῦ ὁμιλῶν, εὐθυμῶν, ἀστειζόμενος. Δύο τινὰ πρέπει νὰ καταλογισθῶσιν εἰς τὸν καλλιτέχνην ὡς τὰ ὕψιστα αὐτοῦ προσόντα: ἡ πλαστικὴ καὶ ἡ χρωματιστικὴ αὐτοῦ δύναμις. Ἡ μία ἀφορᾷ τὴν ὕλην τοῦ σώματος, ἡ ἄλλη τὴν ὕλην τῆς φωνῆς. Ἀμφότερα στοιχεῖα τῆς τέχνης ἀπαραίτητα. Πρέπει ν' ἀποβάλῃς ὡς ὑποκριτὴς τὸ ἔνδυμα τῆς ἰδικῆς σου μορφῆς καὶ τῆς φυσιογνωμίας, περιβαλλόμενος τὸ ἔνδυμα ἐκείνου, οὗ τὸ πρόσωπον ὑποδύεσαι· συνάμα πρέπει νὰ κανονίσῃς τοὺς φωνητικοὺς θησαυρούς σου—ἂν ἔχῃς τοιούτους—οὕτω, ὥστε οὐχὶ μόνον ἀνταποδίδῃς τὰ κατέχοντα τὸν ξένον ἐκεῖνον, ὃν ὑποκρίνεσαι, αἰσθήματα καὶ πάθη, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀνταποδίδῃς καλλιτεχνικὰ, τουτέστι τέλεια, μὲ ὀλίγον ἰδανισμὸν, πολλὰ ὀλίγον καὶ δισδιάκριτον, διότι ἄνευ ἰδανισμοῦ τέχνη δὲν ὑπάρχει, ὑπάρχει μόνον ἐπιτήδευμα.

Τί ἠδύνατο κολοσσαιότερον νὰ κατορθώσῃ ὁ καλλιτέχνης ἀπὸ τὴν σκηνὴν τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ὡς προσποιουμένου τὸν ἀναιμωτὶ στραγγαλισθέντα; Ἡμεῖς ἐτρομάξαμεν ἐν τῇ ἐμφανίσει, ἀλλ' ἐτρομάξαμεν ἡδονικώτατα, καὶ αὐτὴ ἡ ἡδονὴ εἶναι τὸ ἀπαρτίζον τὴν τέχνην στοιχεῖον. Στεφομένη ἡ φρίκη ὑπὸ τοῦ ἀκτινωτοῦ τοῦ ἰδεώδους. Καὶ τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ λαμβάνει παρὰ τῷ κ. Λεκατσᾷ διαστάσεις ἀληθοῦς μαγείας, ἥτις ὑφαίνει περὶ αὐτὸν νεφέλας, ἀνάπτει πυρὰς, κατασκευάζει σκότη, ἐκπέμπει ἀστραπὰς, ἐξασκεῖ χειρομαντείαν, ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ τρίποδος, γνησία Πυθία, καὶ χωρὶς ἀλλαγὴν σκηνογραφιῶν κατέρχεται πάλιν τοῦ τρίποδος καὶ γίνεται ἄνθρωπος. Ἀπαιτεῖται νὰ παρακολουθῶσι τὸν Λεκατσᾶν ὑποκρινόμενον μουσικὸς καὶ ζωγράφος, ἵνα διαιωνίζωσι διὰ σημείων τὰς θέσεις καὶ τὰς ἐμπνεύσεις του.

Ἐνῷ ἐν τῷ **Ρισελιὲ** συνέλεξε θριάμβους ὡς καλλιτέχνης, ὑπερευδοκίμησεν ἐν τῇ μιᾷ τοῦ **Ἀμλέτου** πράξει, τῇ κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Βικέλλα παρασταθείσῃ, ὡς διδάσκαλος καὶ μορφωτὴς θιάσου. Τὸ δρᾶμα ποιεῖ καλλιτέχνας. Τοῦτο πρέπει νὰ τὸ ἐννοήσῃ ὁ κ. Λεκατσᾶς καὶ νὰ μὴ βασανίζῃ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ μὲ δράματα ἄχροα καὶ ἄγνωστα, ὡς ὁ **Ρισελιὲ**, μὴ συνδευόμενα μετ' οὐδεμιᾶς θεατρικῆς παραδόσεως διὰ τοὺς Ἕλληνας.

Ὅτε μετημφιέσθη ἐν τῷ **Ἀμλέτῳ** ὁ νεαρὸς ὑποκριτικὸς λόχος ἀνέδειξε μόρφωσιν καὶ προσόντα ἐν σπέρμασι, τὰ ὁποῖα δὲν εἴδομεν ἐν τῷ **Ρισελιέ**. Ἐκεῖ οἱ μαθηταὶ τοῦ Λεκατσᾶ ἐξετιμήθησαν ὡς ἀρνητικὰς ἔχοντες ἀρετὰς ἠθοποιῶν καὶ κυρίως ὡς οἱ ἀντίποδες τῶν τέως ἐν χρήσει Ἑλλήνων συναδέλφων. Φωνακλάδες αὐτοί, σιγὰ λαλοῦντες ἐκεῖνοι, θερμοὶ αὐτοὶ ὡς ἠφαίστεια, ψυχροὶ ἐκεῖνοι ὡς πάγοι, ἀκόλαστοι αὐτοί, κόσμιοι ἐκεῖνοι, προκαλοῦντες αὐτοὶ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἐκεῖνοι τὴν ἀδιαφορίαν. Καὶ εἴμεθα εὐχαριστημένοι καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου, εἰς ὃ ἠδυνήθη νὰ τοὺς φέρῃ ὁ διδάξας αὐτούς.

Ἀλλ' ἐν τῇ πράξει τοῦ **Ἀμλέτου** ἀνέλαβον εὐάρεστον ζωηρότητα, μετέλαβον τῆς καλλιτεχνικῆς δράσεως τοῦ διδασκάλου των, ὡμίλησαν ὡς ἠθοποιοὶ, ἐκινήθησαν, ἔδρασαν σχεδὸν χειραφετημένοι ἀπὸ τὰ βαρέα δεσμὰ, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς περιέβαλεν ὁ κ. Λεκατσᾶς. Ἦτο ἀπόλαυσις νὰ βλέπῃ τις ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν θέσιν του — the right man in the right place — καὶ νὰ αἰσθάνηται, ὅτι ὅλοι ἐκεῖ ἐπάνω οὐχὶ ὑπὸ κερδοσκοπίας, οὔτε δι' εὕρεσιν δουλειᾶς, ἐξ ἀποτυχίας ἐν ἄλλῳ ἐπαγγέλματι, ἀνέβησαν, ἀλλ' ἐξ ἀγνοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν τέχνην, συσπειρωθέντες μετὰ πόθου ὅλοι περὶ τὸν ἀνατείλαντα δραματικὸν ἀστέρα εἰς τὸν πτωχὸν θεατρικόν μας ὁρίζοντα. Πλειότερον μέρος εἶχεν ὁ Πολώνιος, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξαιρετικῶς διεκρίθη.

Ἔκπληξις πρέπει νὰ λογισθῇ καὶ ἡ μετὰ τῆς ἑλληνικῆς συνοικείωσις τοῦ κ. Λεκατσᾶ. Μέγα μέρος τούτου βεβαίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἀδάμαστον ἐπιμονὴν τοῦ ἰδίου· ἀλλὰ καὶ πολὺ θὰ συνετέλεσεν ἡ ζωντανὴ γλῶσσα τῆς μεταφράσεως τοῦ κ. Βικέλλα, χάριν τῆς ὁποίας πιστεύομεν ν' ἀπαλλαγῶμεν τῆς σχολαστικῆς καὶ μονονοῦ μακαρονικῆς τοῦ κ. Περβάνογλου, πρώτου μεταφραστοῦ τοῦ Χάμλετ· ἀλλ' ὁ κ. Βικέλλας δὲν διευκόλυνεν μόνον διὰ τῆς μεταφράσεώς του τὸν κ. Λεκατσᾶν, ἀλλὰ καὶ κατέγινε μετ' αὐτοῦ, ἵνα ἐκμάθῃ καλῶς τὰ μέρη του, οἱ δὲ κόποι του ἐστέφθησαν προχθὲς ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

Τί τὰ θέλετε; Ἔχω σχηματίσει μικρὰν ἰδέαν περὶ τῆς ἀκουστικῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Οἱ ἀσθενέστεροι στίχοι τοῦ Μυσὲ ἠχοῦσιν εἰς ἐμὲ μουσικώτερον τῶν δυνατωτέρων στίχων τοῦ Παράσχου. Διὰ τὸ δρᾶμα δὲ κυρίως εἶναι ὀλίγον αἱ ἀκοαί μου ἰδιότροποι. Ἤκουσα δρᾶμα ἐν Γερμανίᾳ, δρᾶμα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ δρᾶμα ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἐσχημάτισα πεποίθησιν ὅτι ἐν ᾧ ἡ γαλλικὴ γλῶσσα παρασύρει ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἰς déclamation, ἡ ἀγγλοελληνικὴ μεταβάλλεται εἰς δύναμιν δραστικὴν πρώτης τάξεως. Ὁ κ. Λεκατσᾶς διδάσκων ἀγγλιστὶ εἶνε πολὺ ἀνώτερος τοῦ κ. Λεκατσᾶ διδάσκοντος ἑλληνιστί· οὐχ' ἧττον καὶ εἰς τὴν πτωχὴν ἑλληνικὴν ἐδάνεισε τὸν χρωματισμόν του καὶ λίαν ἡδέως ἠκούοντο τὰ ἑλληνικά του.

Ὀφείλομεν νὰ συγχαρῶμεν τὸ δημόσιον συρρεῦσαν εἰς τὴν προχθεσινὴν παράστασιν ἐκ λόγων καθαρῶς ἐθνικῶν. Ἀλλὰ ὁ κ. Λεκατσᾶς ἔχει ἀνάγκην ὑποστηρίξεως μᾶλλον τελεσφόρου ἵνα καταρτίσῃ τὸν θίασόν του.

Εἰς τὸν Μουσικοδραματικὸν Σύλλογον λέγομεν ὅτι ἐὰν αὐτὸς παράσχῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτὴν εἰς τὸν κ. Λεκατσᾶν, χορηγῶν αὐτῷ τὰ μέσα τῆς ἐνεργείας του, θὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀποστολήν του.

Καὶ εἰς τὸν κ. Λεκατσᾶν λέγομεν: Ὀφείλει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀφοῦ συμπληρώσῃ τὸν θιασόν του καὶ δι' ἄλλων προσώπων, ἰδίως γυναικείων, νὰ τοὺς γυμνάσῃ ἀποκλειστικῶς εἰς πλήρη σειρὰν τῶν καλλιτέρων δραμάτων τοῦ Σαίξσπηρ, συγκροτῶν οὕτω εἰδικὸν ἐν Ἑλλάδι θίασον διὰ τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως τῶν δραματικῶν ποιητῶν.

ΚΑΛΙΒΑΝ.